

Archeologienota Deinze Souverainestraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

20-11-2018

Titel: Archeologienota Deinze Souverainestraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke en Maarten Bracke

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2018K127

Intern projectnummer: 2018.161

Locatiegegevens: Deinze Souverainestraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 90793.67 en Y: 182269,23; X: 92919,33 en Y: 183321,75

Kadastergegevens: Deinze, afdeling 3 Petegem-aan-de-Leie, sectie B, percelen 719A, 720, 721A, 723A, 726B (zie figuur 6)

Topografische kaart: zie figuur 4 en 5

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog) en Tim Röttger (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 20/11/2018

© Acke & Bracke bvba, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANEDE WERKEN	8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	9
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	9
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	12
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	14
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	14
2.4. HISTORISCHE SITUERING	17
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	26
3. SYNTHESE	28
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	28
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	29
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	30
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	30
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	31
4. SAMENVATTING	33
5. BIBLIOGRAFIE	35
6. BIJLAGES	36

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Deinze Souverainestraat (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

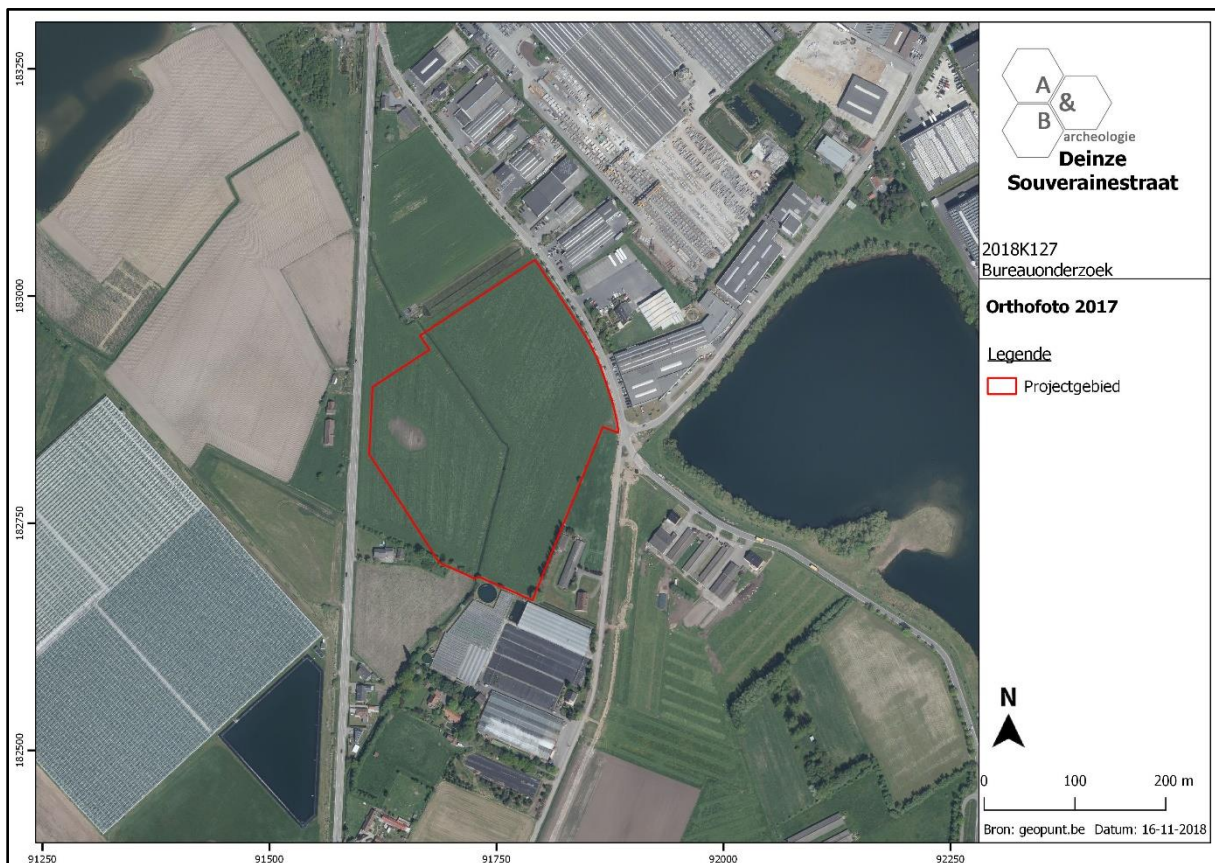
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein, 62 918m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is gelegen ter hoogte van landbouwgronden tussen de Oudenaardsesteenweg in het westen en de Souverainestraat in het noordoosten. Van noordwest naar zuid loopt de Kattebeek over het terrein, die centraal een hoek maakt naar zuidelijke richting. Aan beide oevers van deze waterloop, die zich tamelijk diep insnijdt tussen de landbouwpercelen, is een typische grachtvegetatie (riet e.d.) aanwezig. Aan weerszijden van de Kattebeek is een erfdienstbaarheidszone van 5m breed aanwezig. De totale breedte van beek + erfdienstbaarheidsstroken varieert van 12,5 tot 17m. Er bevinden zich geen andere obstakels zoals gebouwen of bomen op het plangebied.

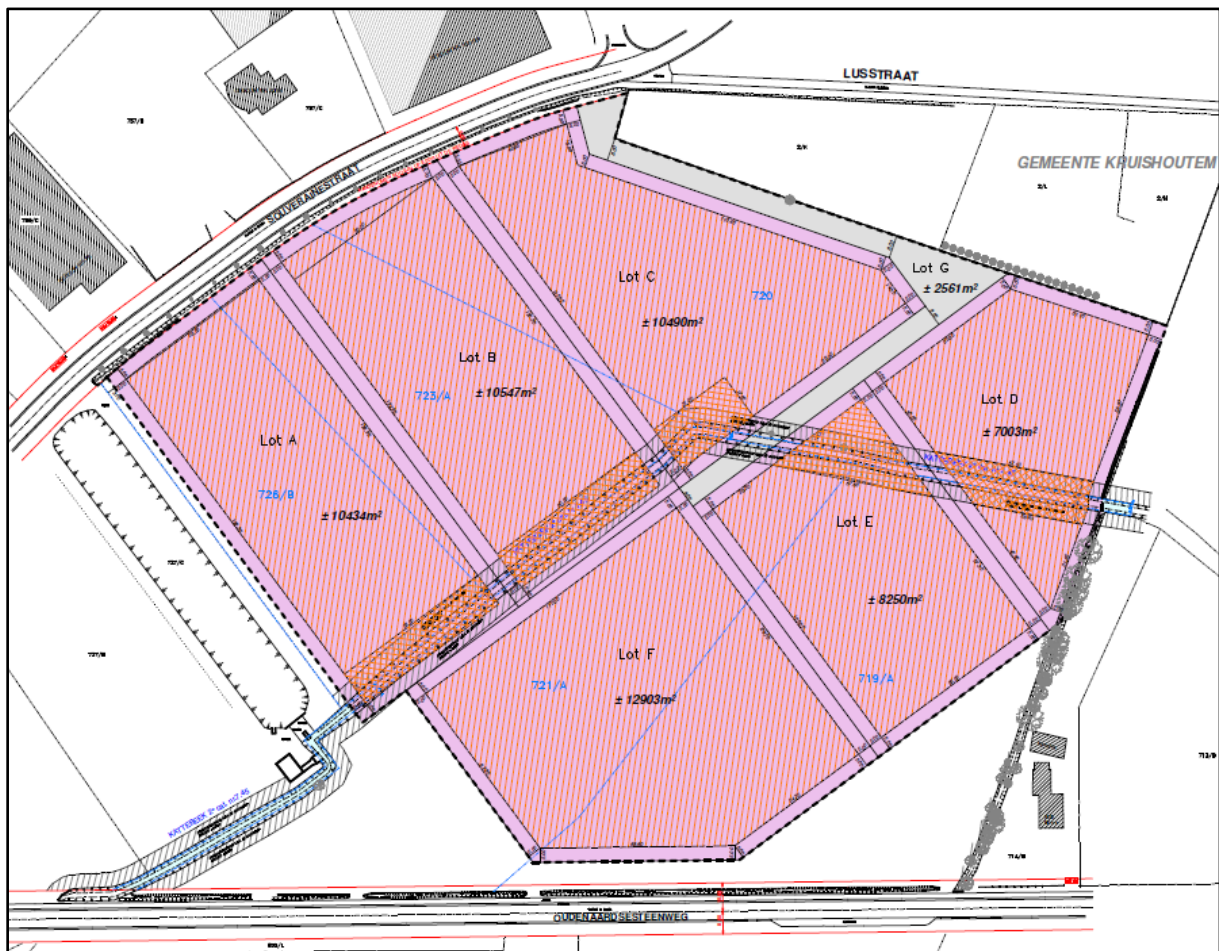
Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2017 (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

Het ontwerpplan is te vinden in de bijlage, een uitsnede wordt hieronder weergegeven.

Het terrein wordt verkaveld in 6 loten (A tot en met F) waar industriële gebouwen en aanhorigheden mogen opgericht worden (buffers, wadi's, ...). In de randzones van 5m rondom kan verharding aangelegd worden, maar geen gebouwen. Op lot G zal een toegangsweg komen die de loten D, E en F ontsluit. Binnen deze zone zullen er naast verharding ook nutsleidingen en riolering worden aangelegd. Met de waterloop gebeurt er momenteel niks. Deze zal later in een groter project omgelegd worden en zal pas dan gedempt worden. Maar deze werken zijn dus niet vervat in de huidige omgevingsaanvraag.

Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied, met uitzondering van de zone rond de Kattebeek: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, verhardingen en de wegenis, funderingswerken, het optrekken van industriële gebouwen en aanhorigheden. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

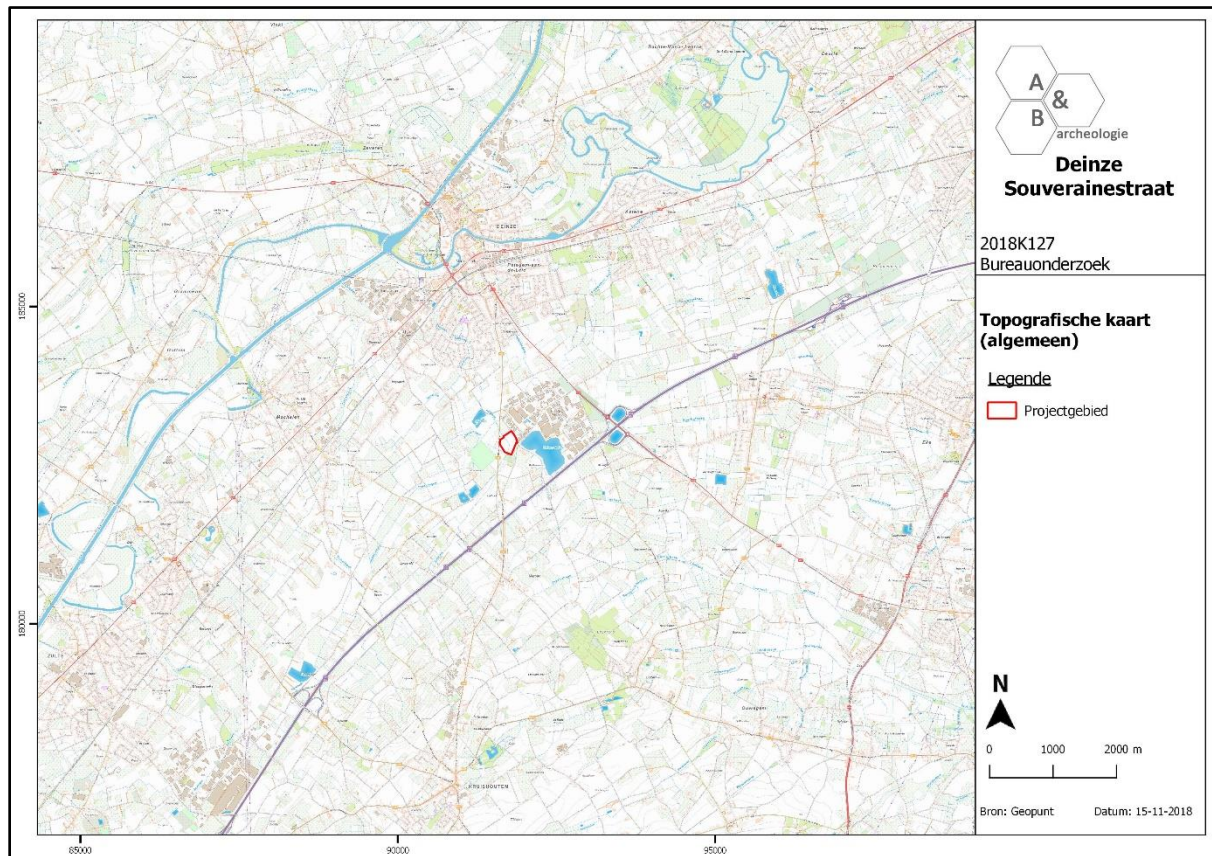

Figuur 2 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer). Het noorden ligt links op dit plan.

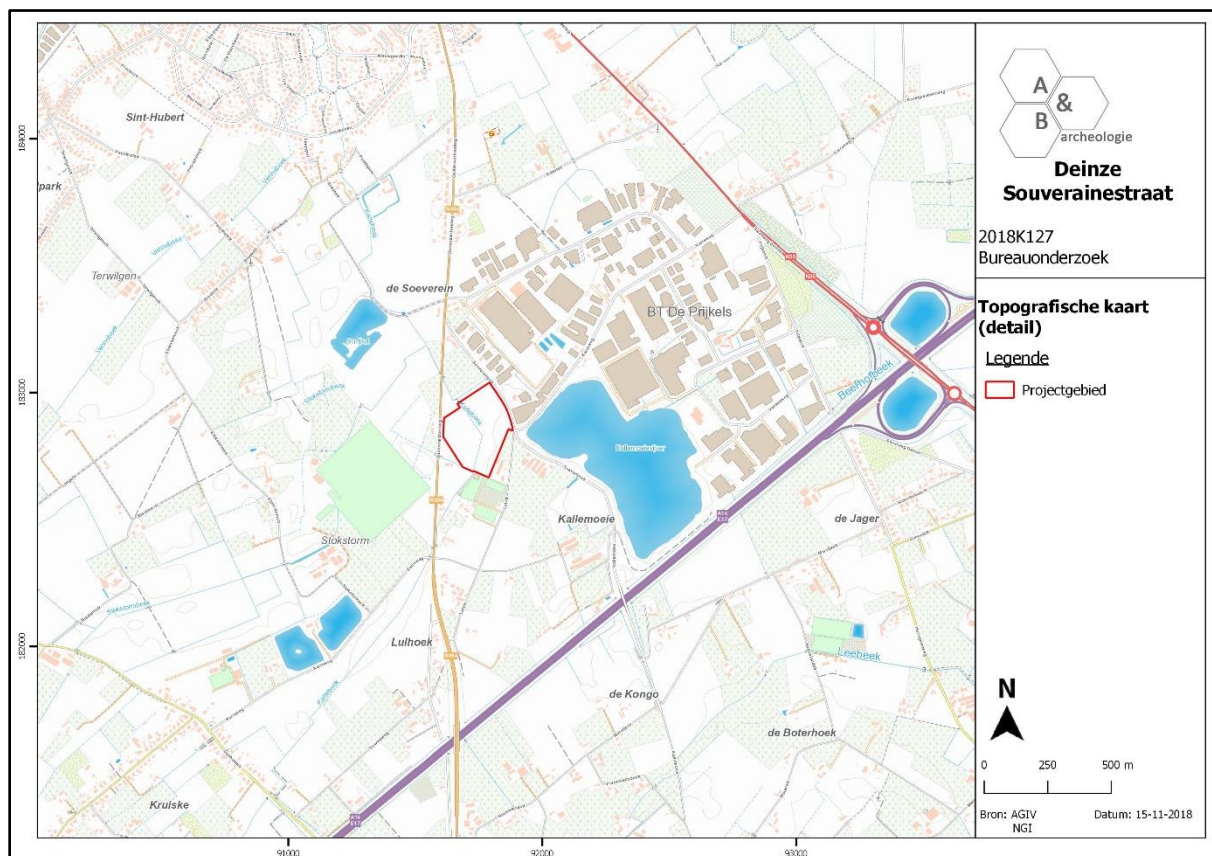
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

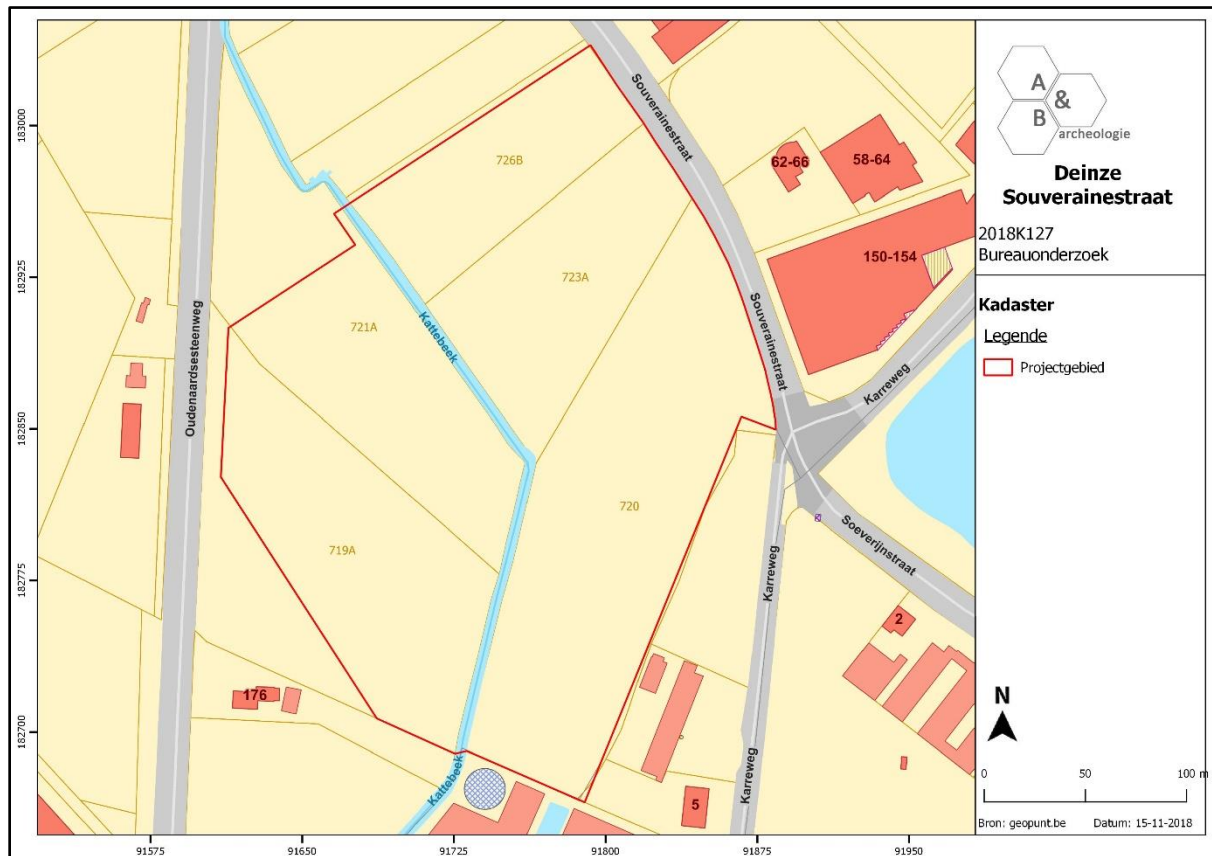
De stad Deinze is gelegen in het westen van de provincie Oost-Vlaanderen. Het plangebied bevindt zich in het uiterste zuiden van de deelgemeente Petegem-aan-de-Leie, net aan de grens met het zuidelijk gelegen Kruishoutem en het oostelijk gelegen Nazareth. Er bevinden zich geen dorpskernen in de omgeving, de omliggende centra bevinden zich op ruime afstand ten noorden (Deinze en Petegem-aan-de-Leie), ten oosten (Nazareth), ten zuidoosten (Lozer), ten zuiden (Kruishoutem), ten zuidwesten (Olsene) en ten westen (Machelen). Het plangebied zal opgenomen worden in het reeds bestaande grote industriegebied 'Prijkels', dat zich ten oosten van het terrein uitstrekt. Dit bedrijventerrein ontwikkelde zich ten noordwesten van het op- en afrittencomplex Deinze langsheen de E17 autosnelweg. Deze snelweg bevindt zich op enige afstand ten zuiden van het plangebied. Ten westen ligt de Oudenaardsesteenweg (onderdeel van de N494), die het centrum van Deinze verbindt met dat van Kruishoutem en verder naar het zuidwesten doorloopt naar Anzegem (en dus niet naar Oudenaarde). Ten noordwesten bevindt zich de Souverainestraat, ten zuidwesten (grondgebied Kruishoutem) de Lulstraat. Het kruispunt van beide straten is eveneens het raakpunt van het grondgebied van de gemeenten Deinze, Nazareth en Kruishoutem. Op dit kruispunt vertekt verder de Karrewegestraat in noordoostelijke richting en de Soeverijnstraat in zuidelijke richting. Net ten zuiden van het plangebied bevindt zich een woning met tuin langsheen de Oudenaardsesteenweg, en langsheen de Lulstraat is een woning met stal en een tuinbouwbedrijf met diverse serres gelegen. Ten noorden bevindt zich landbouwgrond, met daarin een langgerekt, smalle uitgraving, waarschijnlijk een bufferbekken voor de Kattebeek. Ten oosten strekt zich dus het industrieterrein, met onder meer een grote vijver uit, maar de rest van de omgeving is eerder landelijk met niet zo veel bebouwing. Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied bijna volledig aangeduid als 'Akkerbouw' (wit) met in het zuiden een kleine zon 'Andere bebouwing' (rood). Dit komt dus niet geheel overeen met het huidige gebruik en is een afwijking ten gevolge van de grote schaal waarop de kaart is opgemaakt.

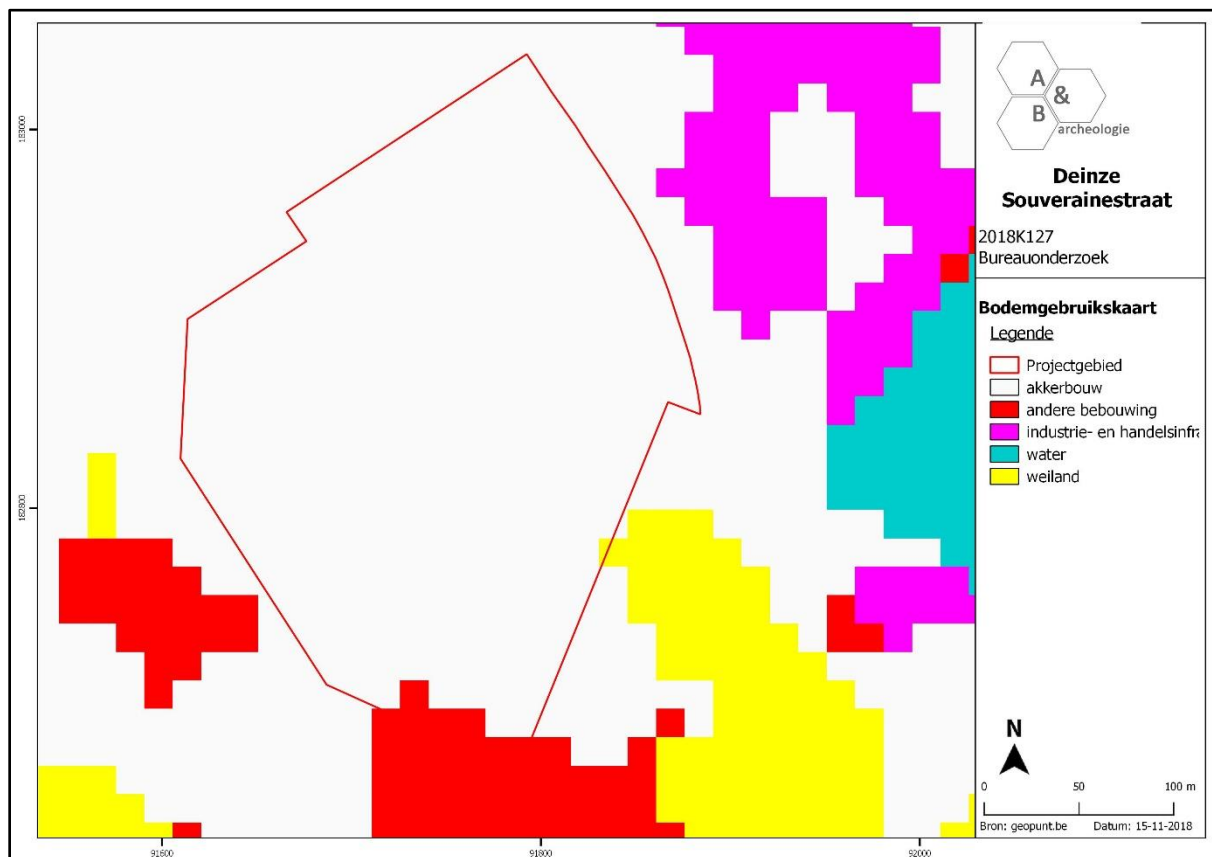
Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

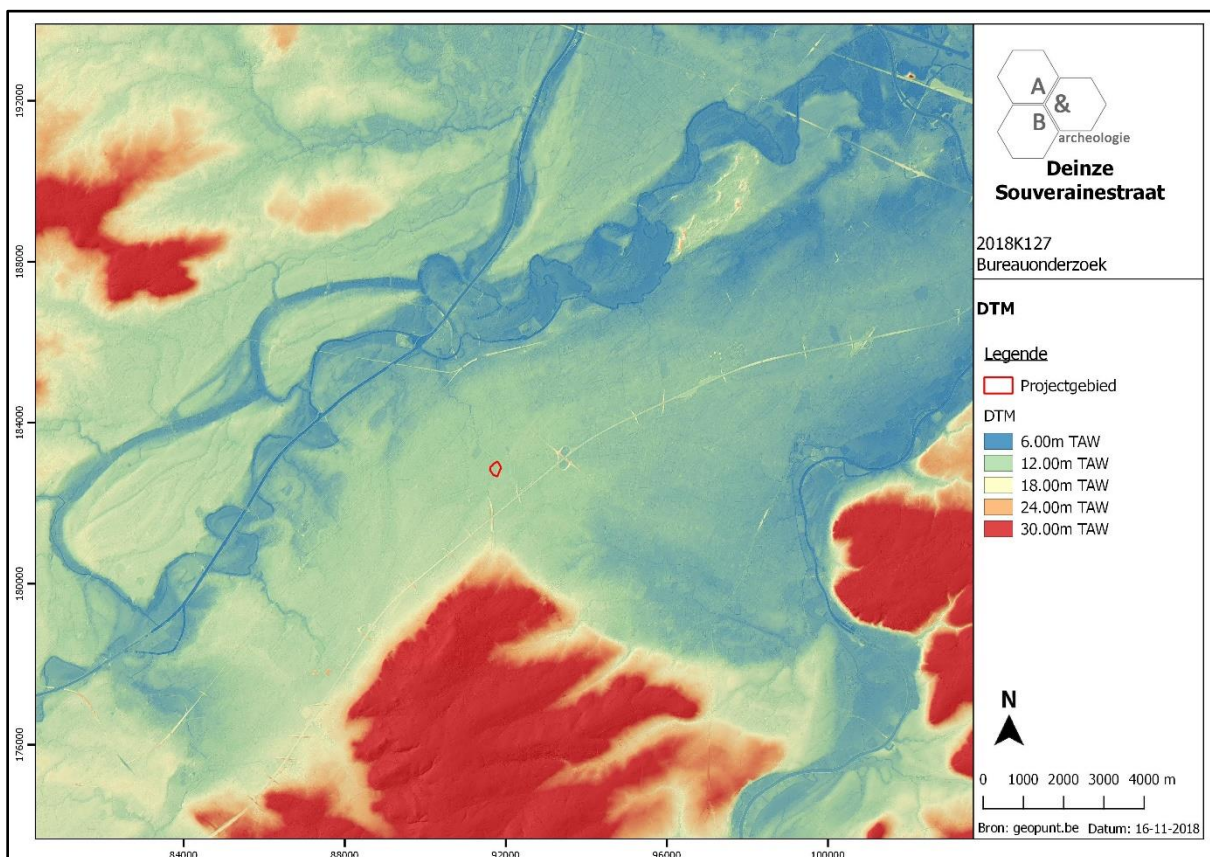
Figuur 5 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

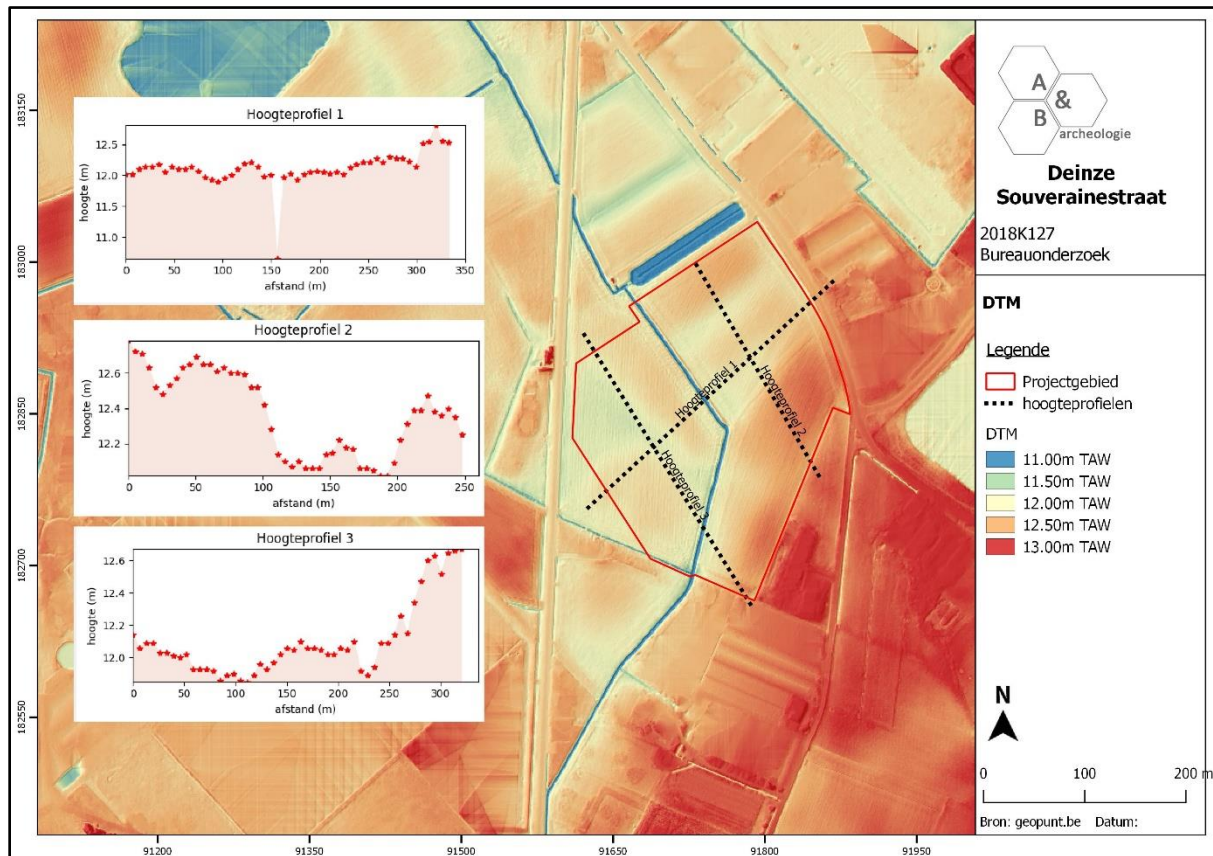
Figuur 6 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

De kern van Petegem-aan-de-Leie ontwikkelde zich – zoals de naam al zegt – langsheen de Leie. Deze kern bevond zich op de rechteroever van de rivier, die van Deinze op de linkeroever. Momenteel is er geen echt onderscheid meer tussen beide kernen, ze lopen in elkaar over. De meanderende Leie en haar vallei bevindt zich op ruime afstand ten noorden van het plangebied. Het is gelegen in een eerder vlakke overgangszone tussen deze Leievlakte in het noorden, de hogere heuvelruggen rond Kruishoutem in het zuiden, en de Scheldevallei ten oosten. De Kattebeek ontspringt aan de voet van deze heuvelrug, ten zuidwesten van het plangebied, en mondt te noordwesten van de site uit in de Leie. Op siteniveau is te zien dat er geen echte vallei rond de Kattebeek aanwezig is. Het maaiveldniveau van het plangebied schommelt tussen +11,80m TAW en 12,60m TAW, met de hoogste waarde in het zuidoosten. Plaatselijke zijn er kleine schommelingen te zien, vermoedelijk het gevolg van het ploegen van de percelen waarbij het centrale deel van het perceel iets hoger ligt dan de randen. Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het grootste gedeelte van het plangebied groen ingekleurd, wat duidt op een verwaarloosbare erosiegraad.

Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

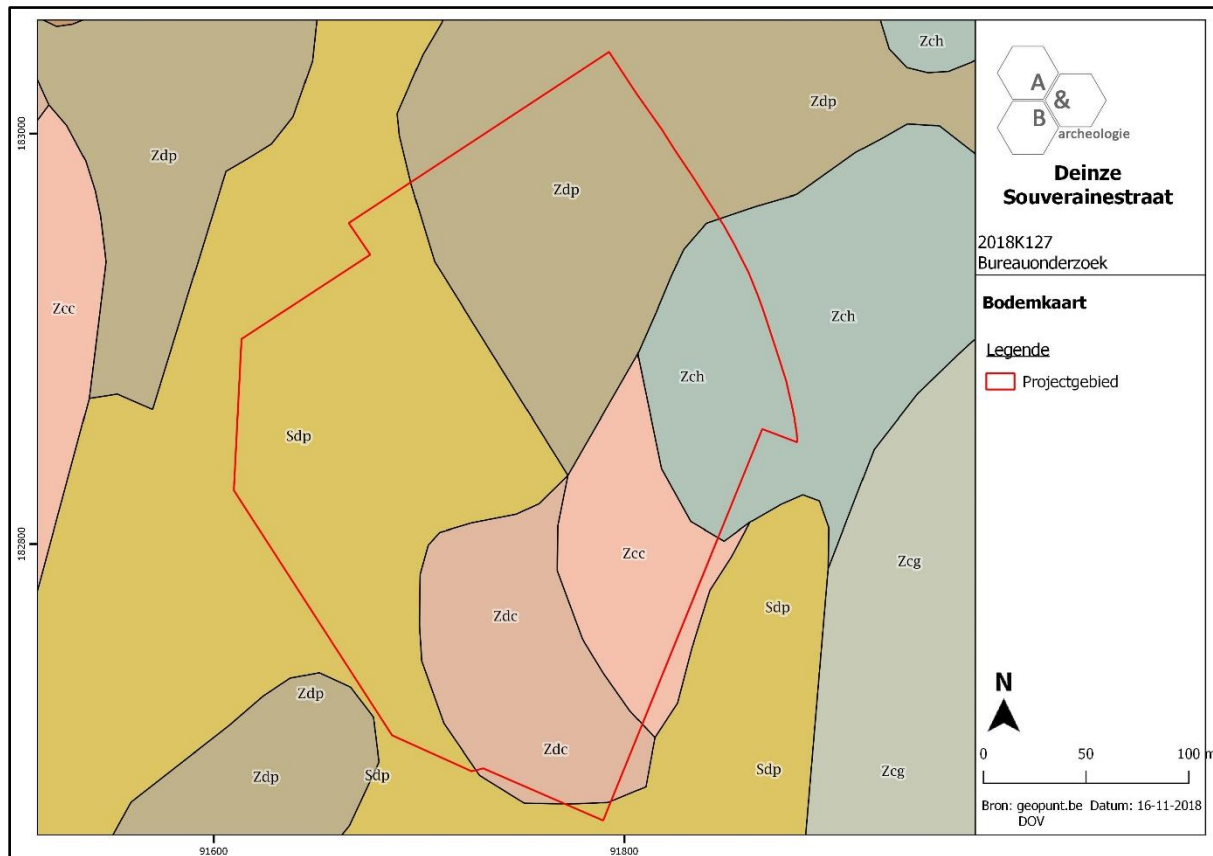
2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart wordt diverse bodemsoorten weergegeven ter hoogte van het plangebied:

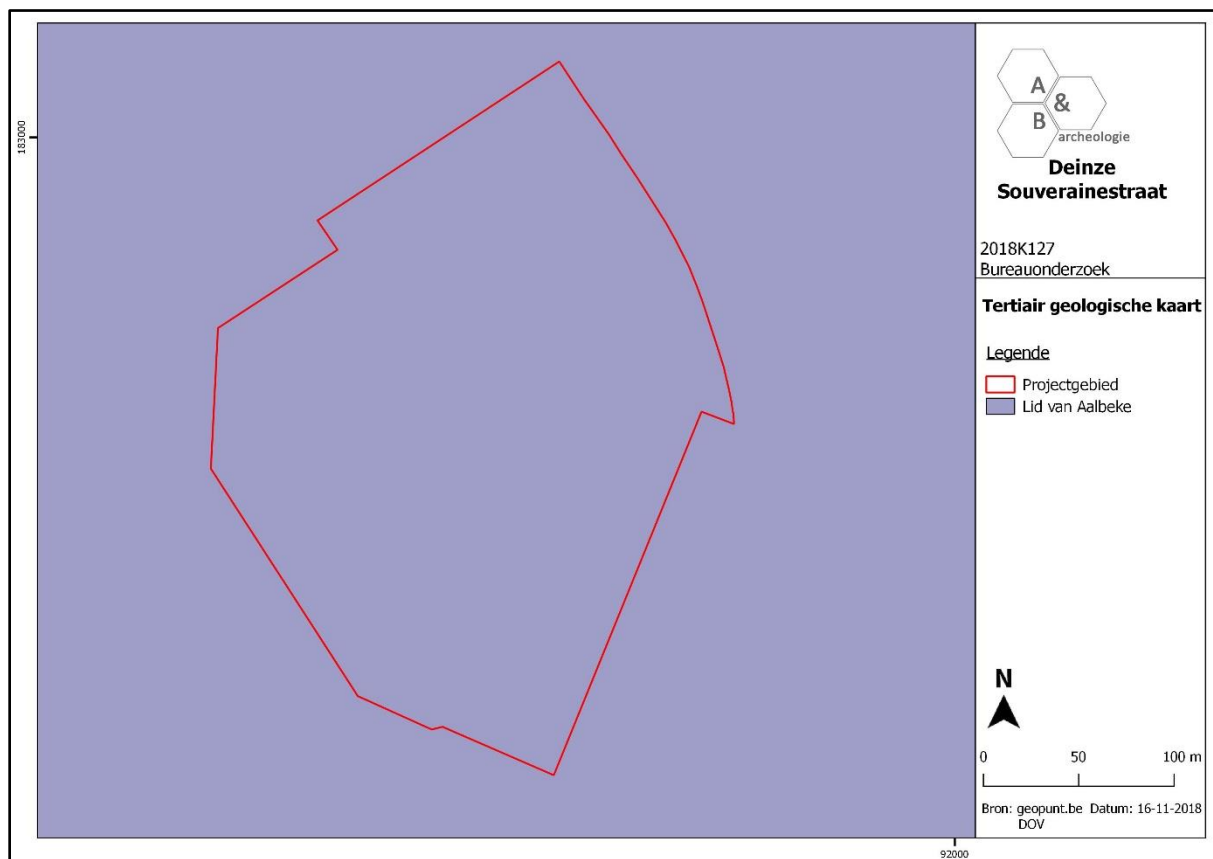
- Sdp in het westen: matig natte lemig zandbodem zonder profiel. De bouwvoor is 30-40cm dik en donker grijsbruin. De roestverschijnselen beginnen op 40-60cm. De waterhuishouding is goed in de zomer, plaatselijk te nat in de winter, vooral op de substraatseries.
- Zdp in het noordoosten: matig natte zandbodem zonder profiel. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60cm. De Zdp serie omvat eveneens jong overstoven gronden die dikwijls een oorspronkelijk nat profiel overdekken. De waterhuishouding is matig goed, soms enige wateroverlast in de winter vooral bij de substraatseries; voldoende vochthoudend in de zomer.
- Zch in het oosten: matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De donker bruin-grijze bovengrond is goed humeus en 30-60cm dik. De Podzol B, 20-30cm dik, is verbrokken in harde concreties. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90cm. De waterhuishouding is goed in de winter, te droog in de zomer.
- Zcc in het zuidoosten: matig droge zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodems zijn matig droog en vertonen roestverschijnselen tussen 60 en 90cm. Ze hebben een gunstige waterhuishouding in de winter maar zijn wel in enige mate droogtegevoelig in de zomer.
- Zdc in het zuiden: matig natte zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bovengrond van deze bodems is donker grijsbruin, goed humeus, ongeveer 30cm dik en rust veelal op een 10-20cm dikke, iets bruinere overgangshorizont, gevolgd door een sterk gevlekte textuur B horizont met talrijke (zeer) bleekbruine instulpingen van grijs materiaal en soms harde kleine ijzerconcreties. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60cm. De waterhuishouding is iets te nat in de winter en goed in de zomer.

2.3.4. Geologische situering

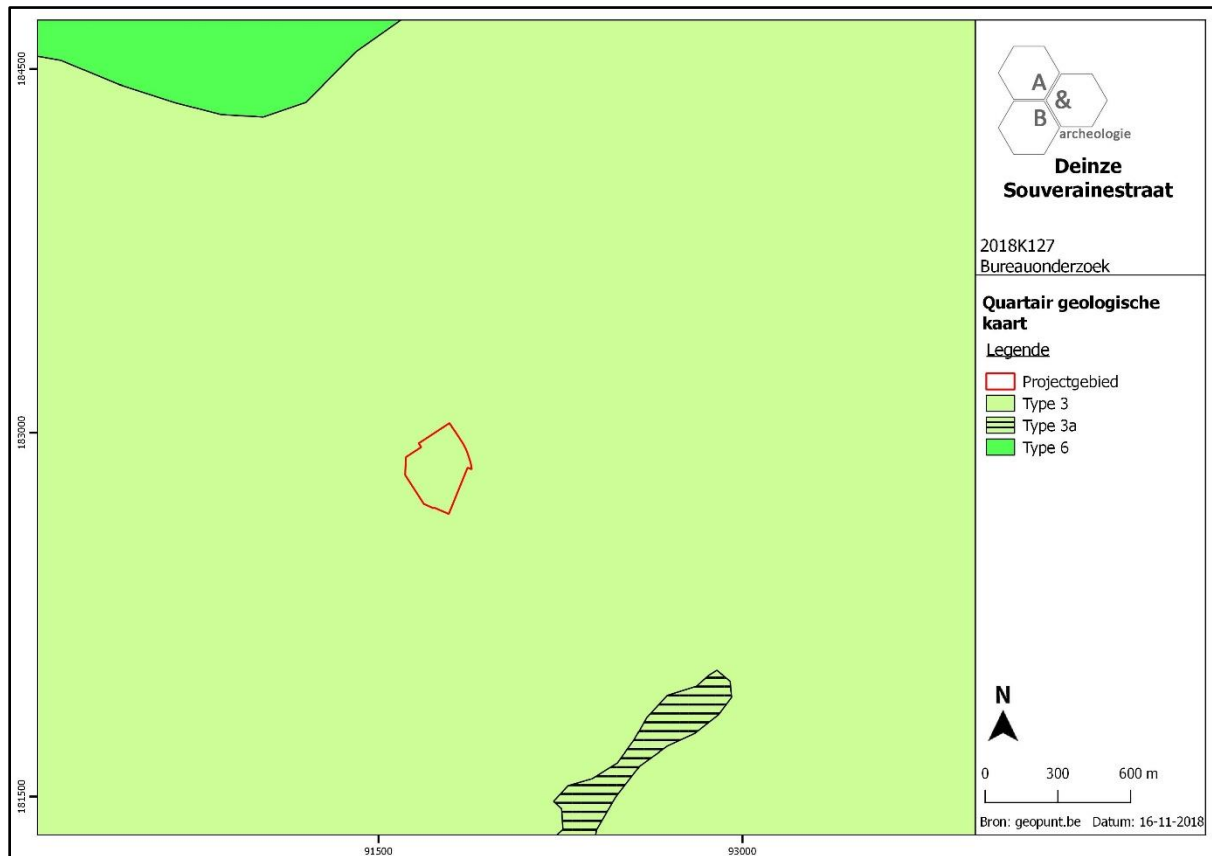
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, Lid van Aalbeke: donkergrijze tot blauwe klei, glimmers. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 3: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3). De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

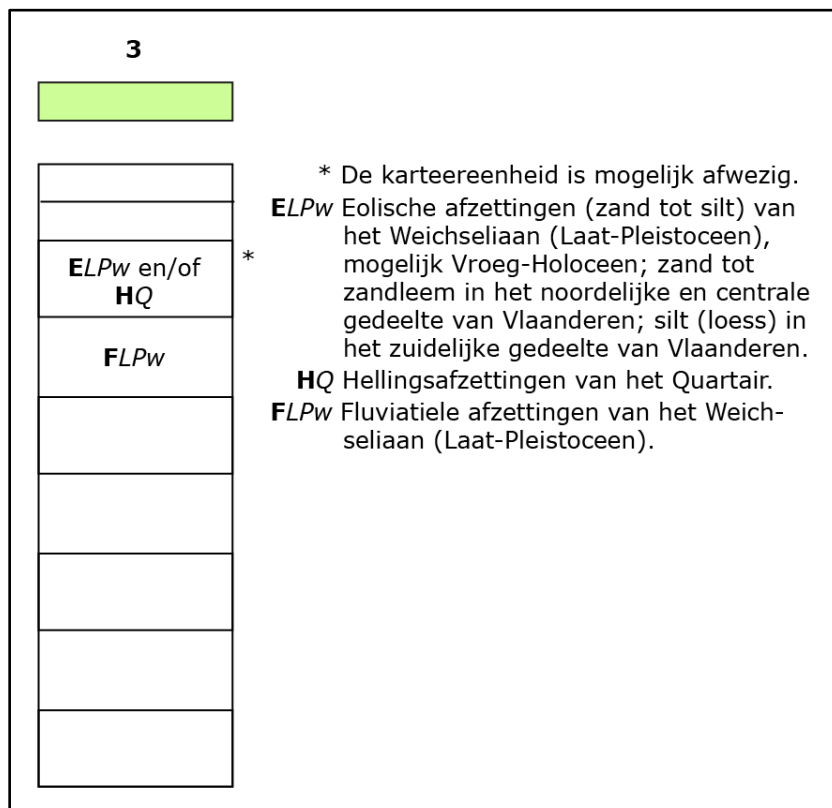
Figuur 10 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

Figuur 11 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Uitsnede uit de Quartaire Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Uitleg bij de Quartaire Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

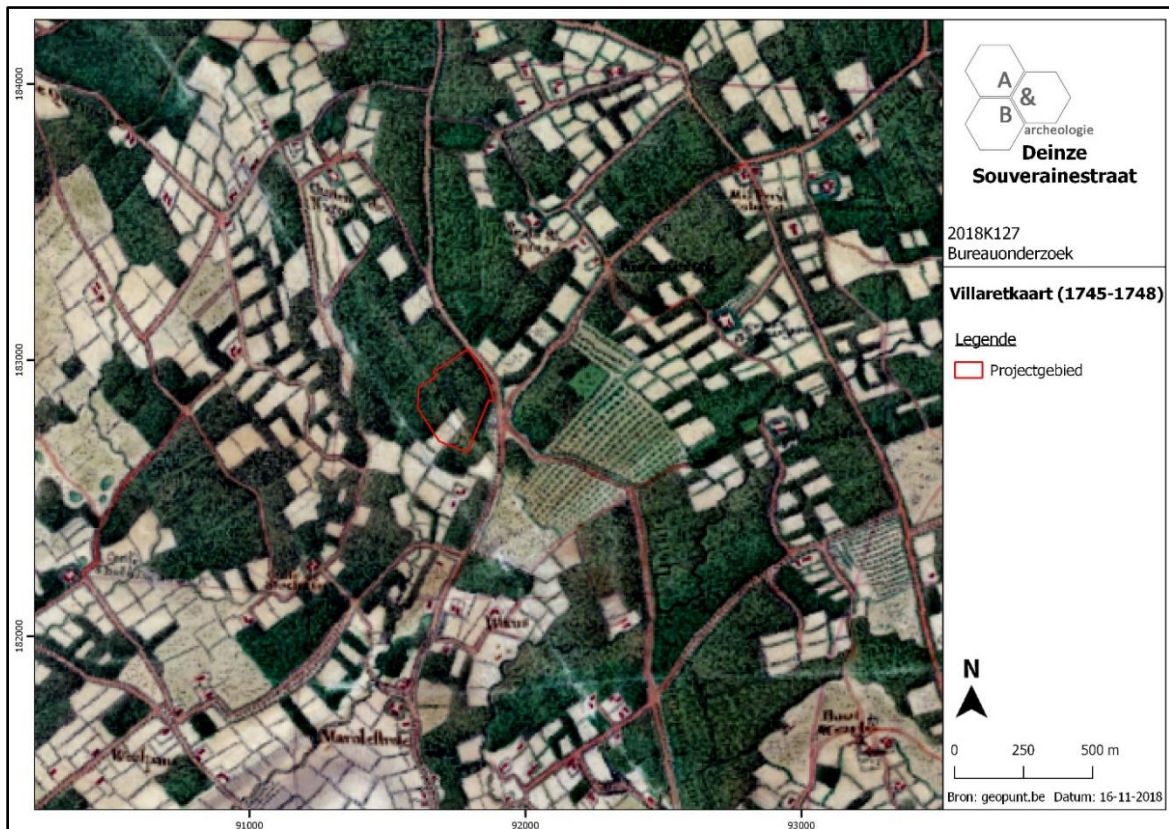
2.4. Historische situering⁶

De eerste vermeldingen van Petegem gaan terug tot in 1137, 1177 en 1187 als Pethengem, een Germaans toponiem. Het behoorde grotendeels aan het markizaat Deinze. Een groot deel van Petegem was grafelijk bezit. De heerlijkheid was als leen aan de abdij van Drongen geschonken. De graaf van Vlaanderen had circa 1090 de heerlijkheid van Drongen aan de heren van Aalst in leen gegeven. In 1293 verkreeg Petegem van Graaf Gwijde van Dampière een stadskeure. Zo bestond Petegem eertijds uit twee delen: Petegem-Binnen en Petegem-Buiten. Petegem-Binnen of Petegem-stad, het dorpscentrum rond het kruispunt van twee neerbanen zogenaamd de Knok en met de kerk aan de Leieoever, was afgesloten door vier hekken. Petegem-Buiten, in de middeleeuwen voornamelijk bos en heide, kende drie belangrijke nederzettingen, het goed te Boelare, het leen ter Drongenschen en het goed ten Rode. Van deze oudste landbouwsites zijn alle sporen verdwenen. In 1469 werd Petegem-Binnen door Karel de Stoute bij Deinze gevoegd, Petegem-Buiten bleef zelfstandig bestaan, zodat sedertdien de kerk op grondgebied Deinze stond. De zogenaamde dries of Springdries, waar de "pontwegen" naar Gavere en Oudenaarde samenkomen, voorheen met schandpaal, fungeerde als centrum. Dit is ruime afstand ten noorden van het plangebied gelegen. Andere heerlijkheden waren de heerlijkheid van Boelare (reeds vermeld in de 9de eeuw), van Overbeke en Reibroek. Daarnaast bevonden zich te Petegem nog enclaves van andere heerlijkheden. De oudste agrarische activiteit ontwikkelde zich in de onmiddellijke nabijheid van Petegem-Binnen en Deinze, namelijk op de kouters en langs de weg Gent-Kortrijk en rond de Knok. Het gebied tussen Leie en Schelde is later in cultuur gebracht.

De steenweg Gent-Kortrijk die de gemeente in het noorden van oost naar west doorsnijdt was een belangrijke vestigingsplaats voor afspanningen en herbergen die nu verdwenen zijn. Na de aanleg van de spoorweg Gent-Kortrijk, parallel aan de Kortrijksesteenweg en de Leie, ontwikkelde zich een bloeiende nijverheid gespecialiseerd in speelgoed (vijf bedrijven), kinderrijtuigen (tien firma's waarvan vijf op grondgebied Petegem en waarvan nog slechts één in bedrijf) en textiel (onder meer bretellen en zijde). Op de plaats van het oude omwalde "Hof van Rode" kwam de zogenaamd Voldersmolen, later gekend als "Moulins des Flandres" en "De Molens van Deinze". Thans is er een industriepark tussen de Kortrijksesteenweg en de spoorweg naar De Panne (Europalaan), in de buurt van de nieuwe watertoren (op de plaats van een houten staakmolen), en een industriepark op de grens met Nazareth, tussen de Souverainestraat en Karrewegstraat, aansluitend bij het industriepark van Nazareth in de buurt van de E17. Het plangebied zal dus ook deel uitmaken van deze bedrijvenzone. De Karrewegstraat is een oude heerbaan, vermoedelijk teruggaand tot de Romeinse periode. De oude, omwalde hoeve zogenaamd "Hof van St.-Jacobsgodshuis" of "Heibroeken" aldaar werd volledig verkaveld voor nieuwe industrie. Het verstedelijkte gedeelte van de steenweg rond de Knok behoort tot stad Deinze. Andere belangrijke verbindingswegen, de Gaversesteenweg en de Oudenaardsesteenweg, doorkruisen de gemeente van noord naar zuid.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Petegem-aan-de-Leie* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121374> (geraadpleegd op 16 november 2018); Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Oorlogsmonument Machelen-aan-de-Leie* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/212483> (geraadpleegd op 10 september 2018).

Over de historische ontwikkeling van het plangebied zelf geven cartografische bronnen meer info. Op de Villaretkaart uit 1745-1748 wordt de regio in kaart gebracht, het plangebied is op dat moment voornamelijk bebost, in het zuidwestelijke deel is een strook landbouwgrond zichtbaar. De Oudenaardsesteenweg is op dat moment nog niet aanwezig, maar het kruispunt Souverainestraat-Karrewegstraat-Soeverijnstraat-Lulstraat net ten oosten van het plangebied is duidelijk herkenbaar. De huidige loop van deze straten gaat minstens terug tot die periode. Interessant is dat er net ten westen van het kruispunt, op een niet-bebost perceel dat net buiten het plangebied valt, een galg is afgebeeld, en de vermelding 'justice'. Op deze plek werden dus de veroordeelden berecht in het midden van de 18de eeuw. Of de Kattebeek is afgebeeld op deze kaart is niet duidelijk. Op de Ferrariskaart van 1777 is dat wel het geval, hij wordt aangeduid als Palsbeke. Hij loopt echter net ten westen van het plangebied, en ook de huidige duidelijke knik in de waterloop is niet weergegeven. Aangezien de loop van de beek, inclusief de knik, vanaf de kaarten van de midden 19de-eeuw wel overeenkomt met de huidige loop, en op dat moment ook de Oudenaardsesteenweg aanwezig is (die nog niet wordt afgebeeld op de Ferrariskaart), kan eventueel verondersteld worden dat de loop van de Kattebeek iets is aangepast bij de aanleg van deze weg. Op de Ferrariskaart is daarnaast wel duidelijk te zien dat het bosbestand ter hoogte van het plangebied wat is afgenomen sinds 1745-1748 en er meer gronden in cultuur zijn genomen. De galg wordt evenwel niet meer afgebeeld. Op de Vandermaelenkaart uit 1846-1854 wordt enkel nog bos aangeduid in het westelijke deel van het plangebied, op de topografische kaart van 1862 is het bos volledig verdwenen. Het plangebied is onbebouwd en volledig in gebruik als landbouwgebied. Sindsdien is er afgaande op de diverse kaarten en luchtfoto's eigenlijk niks meer veranderd aan het terrein: het blijft onbebouwd en wordt gebruikt als landbouwgrond, waarbij wel een afwisseling in de tijd tussen deels weiland, deels akkerland te herkennen is. Wel is vanaf de jaren 1970 de transformatie van de omgeving duidelijk merkbaar: op de topografische kaart van 1978 wordt de Papelenvijver te oosten van het plangebied voor het eerst aangegeven (genoemd naar een voormalig kasteel op deze plek), het ontluikende industrieterrein is op de luchtfoto van 1979-1990 voor het eerst zichtbaar. In de daaropvolgende decennia wordt het verder ontwikkeld, op het plangebied lijken er evenwel geen werken te hebben plaatsgevonden.

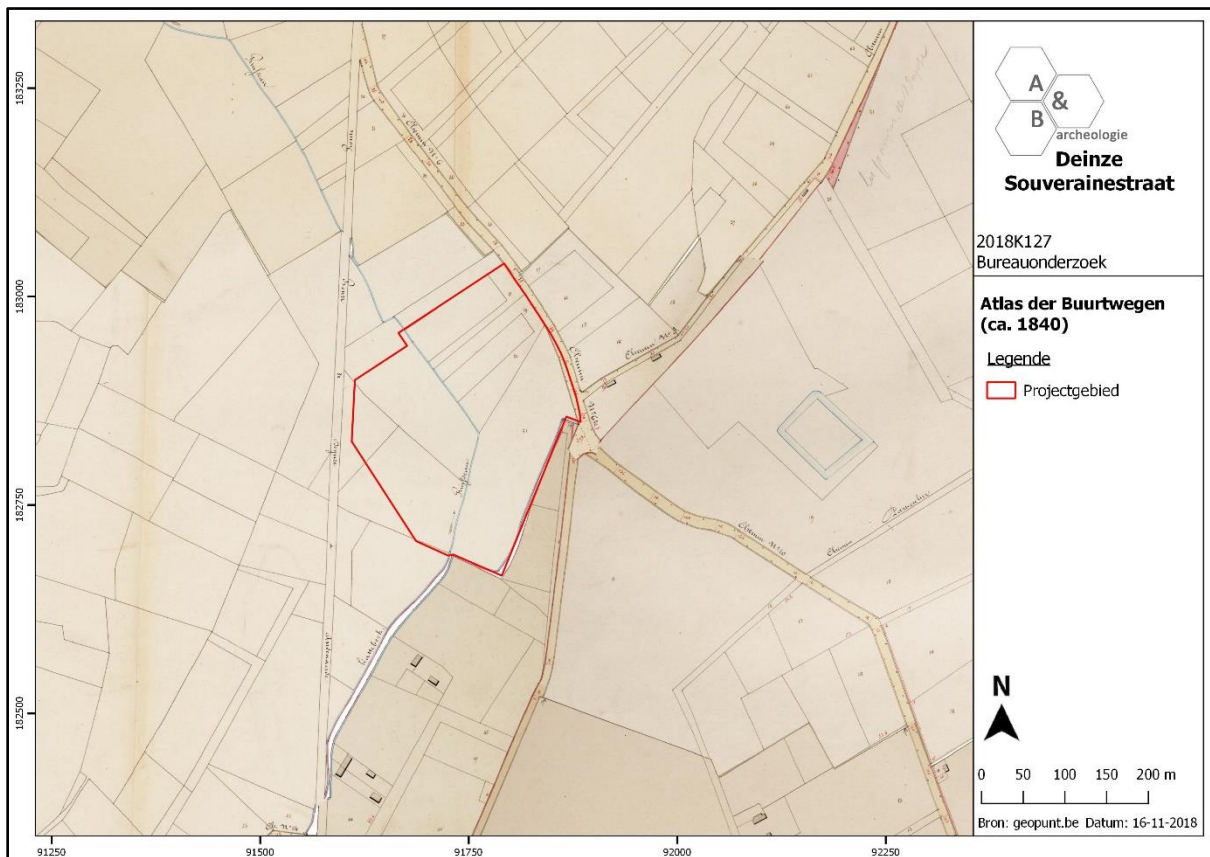
Figuur 14 Uitsnede uit de Villaretkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

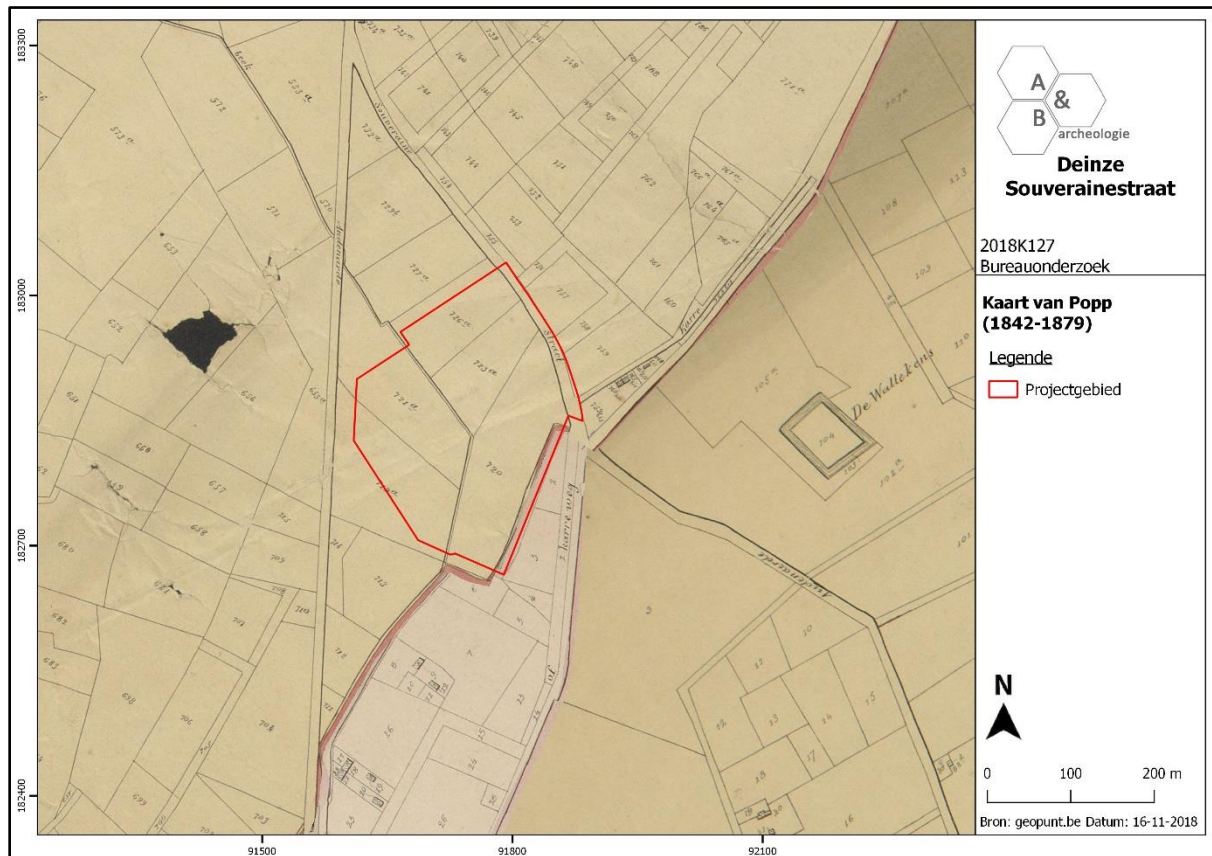
Figuur 15 Detailuitsnede uit de Villaretkaart met vermelding 'justice' en de galg in de rode cirkel (bron: geopunt.be).

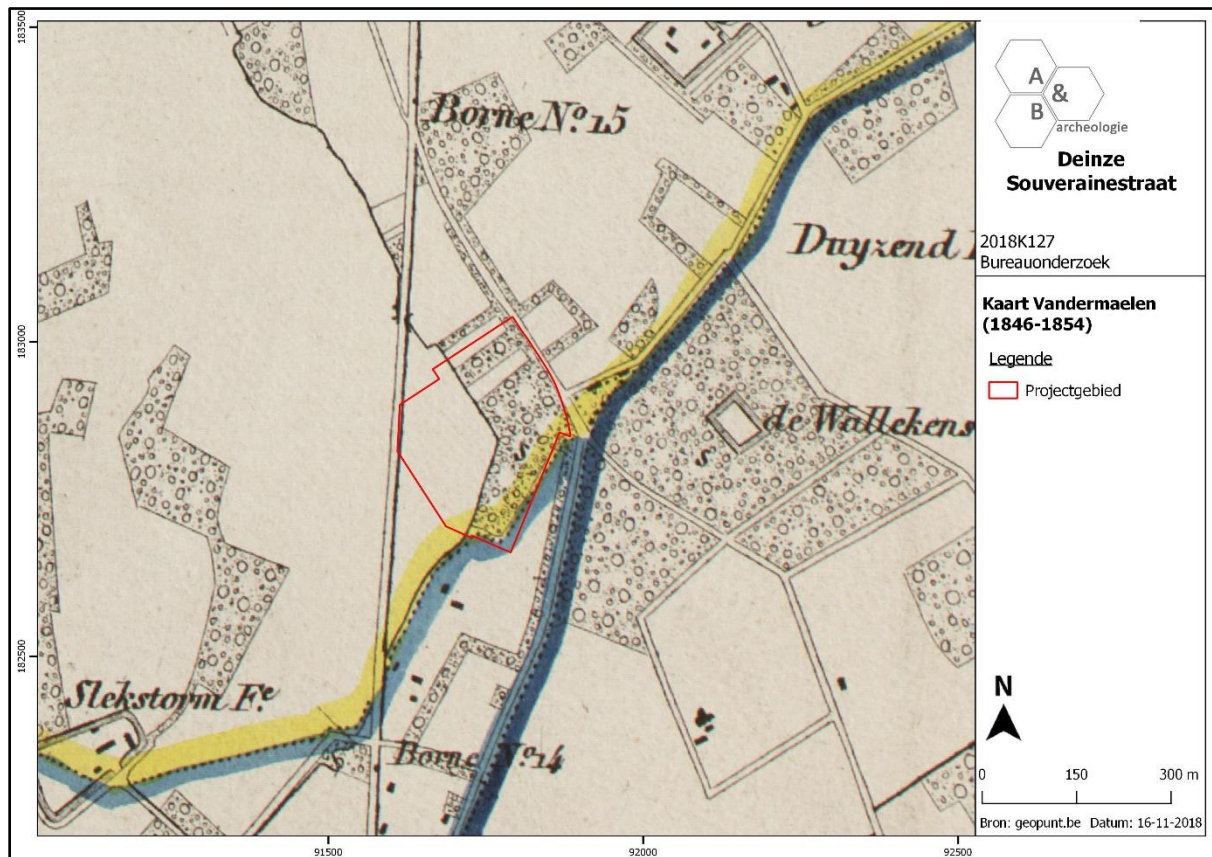
Figuur 16 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

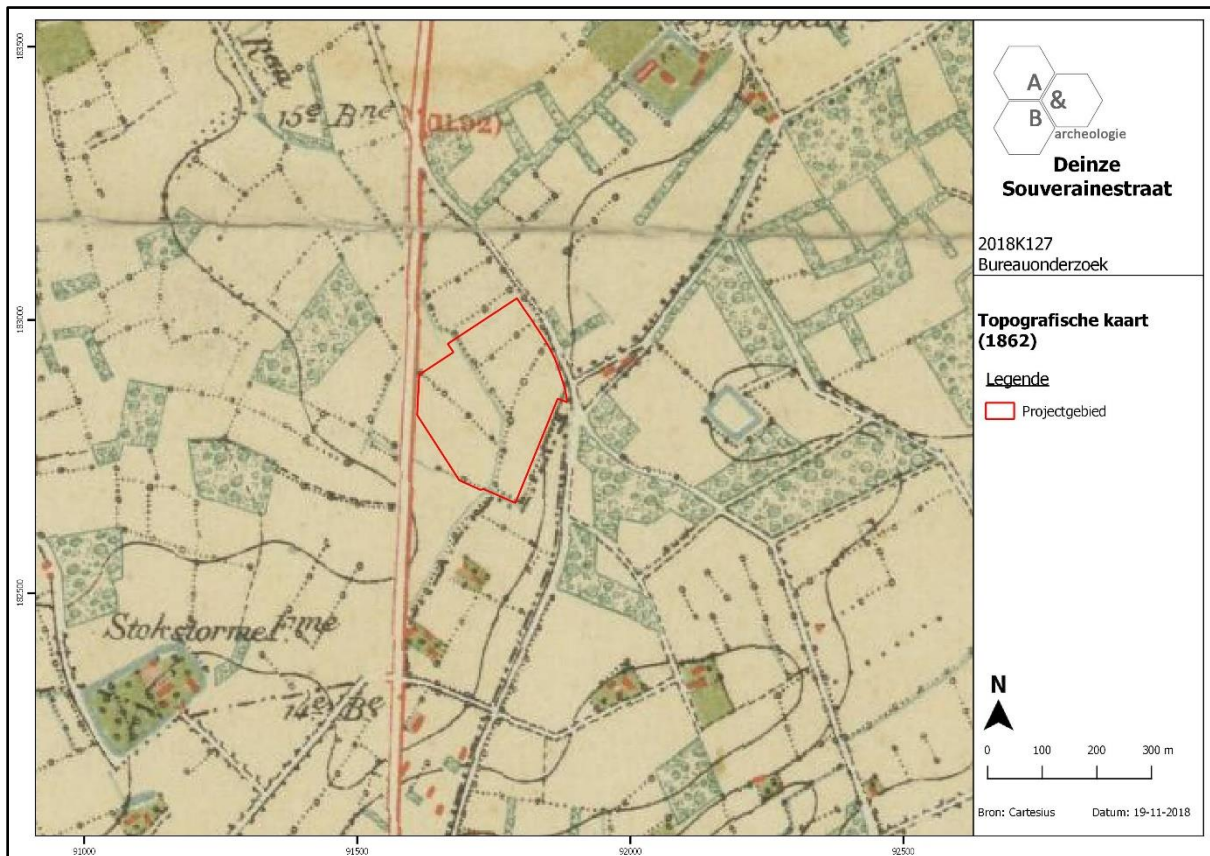
Figuur 17 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

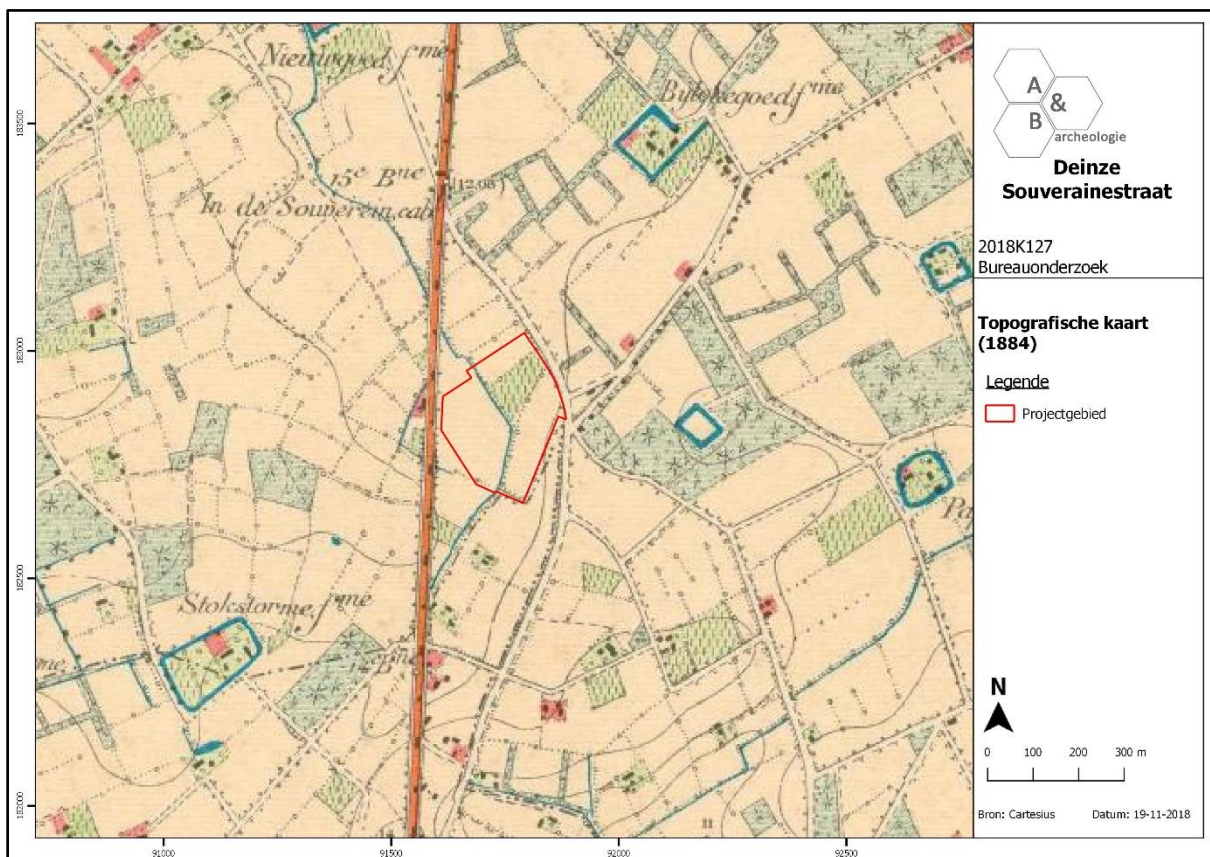
Figuur 18 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).

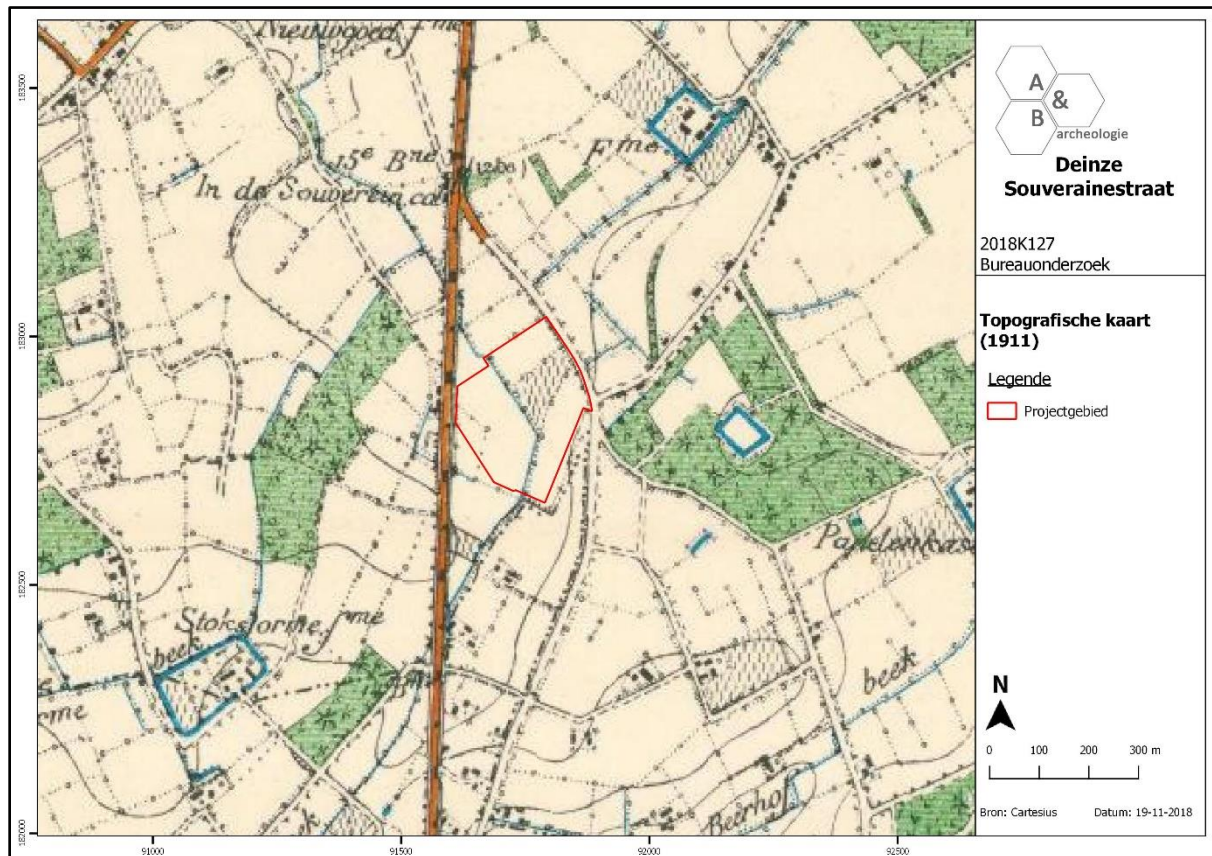
Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

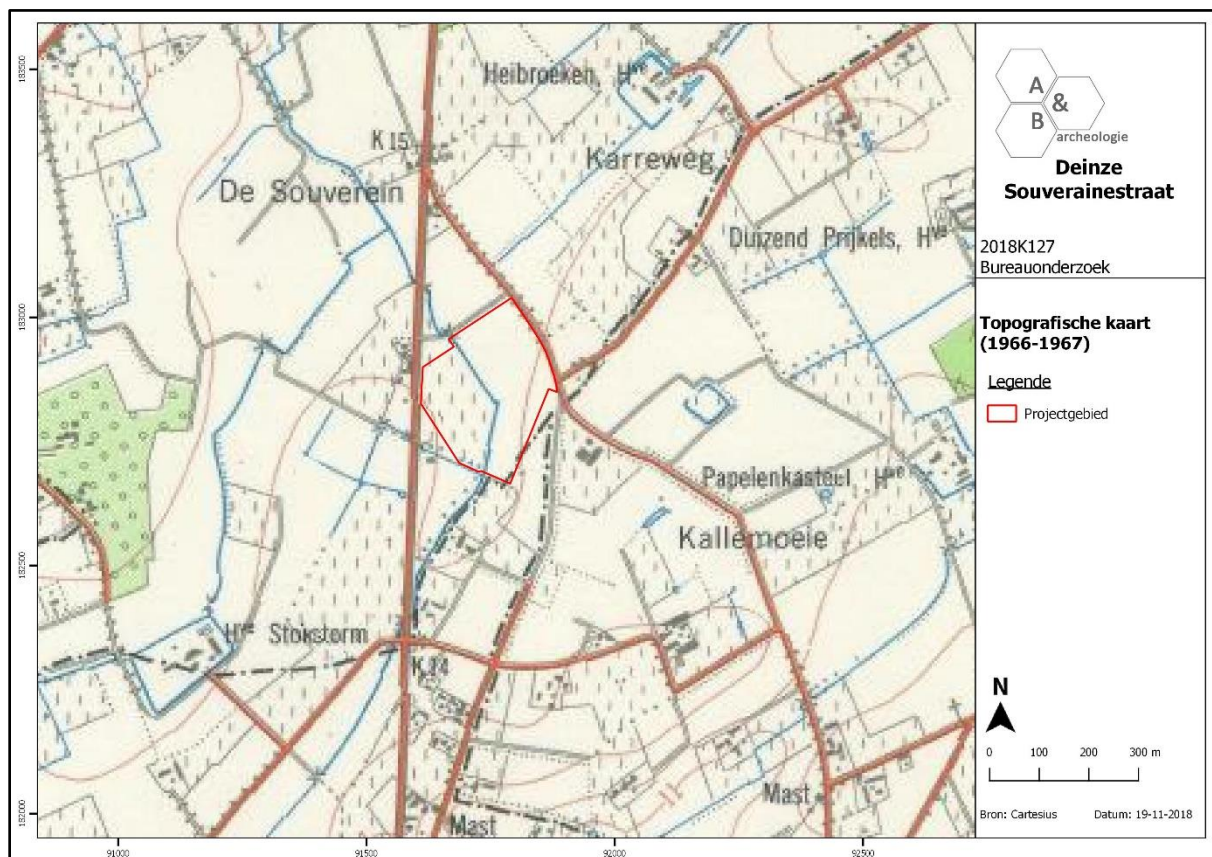
Figuur 20 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).

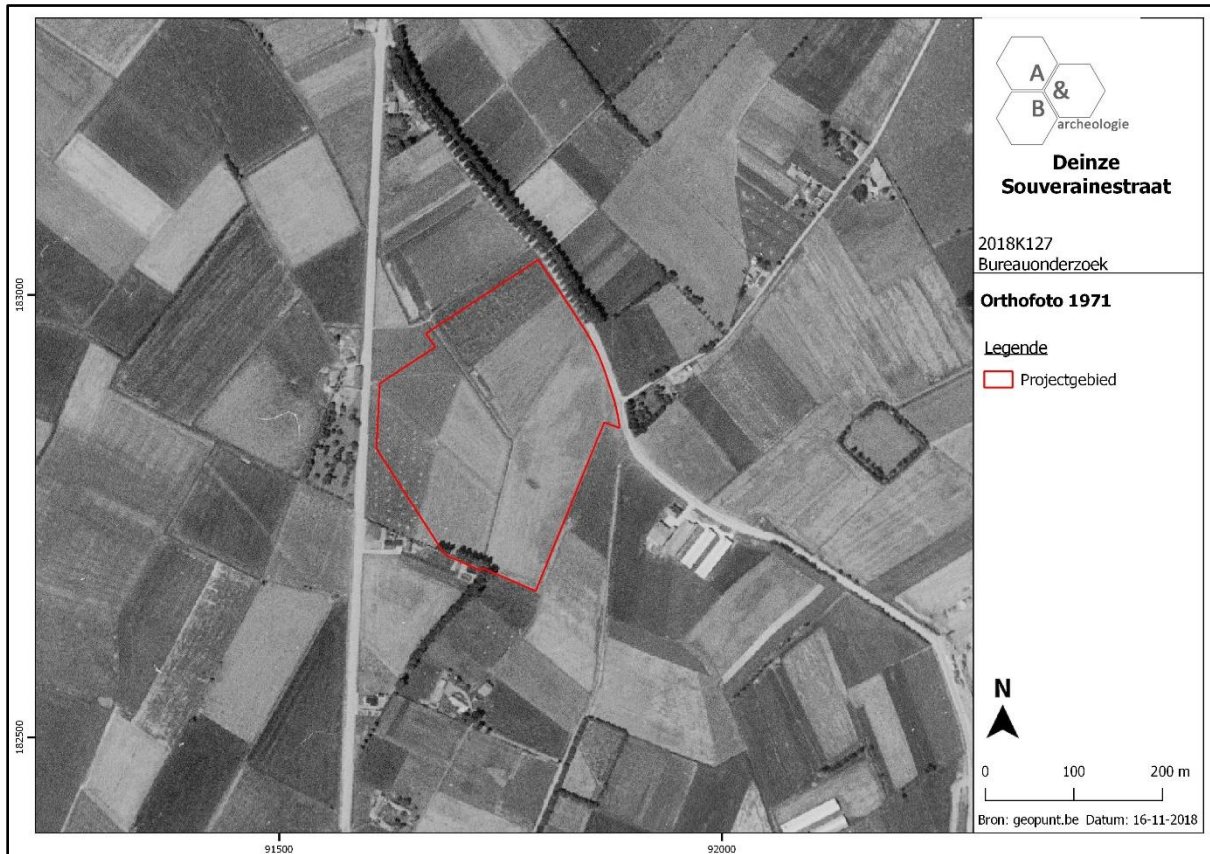
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).

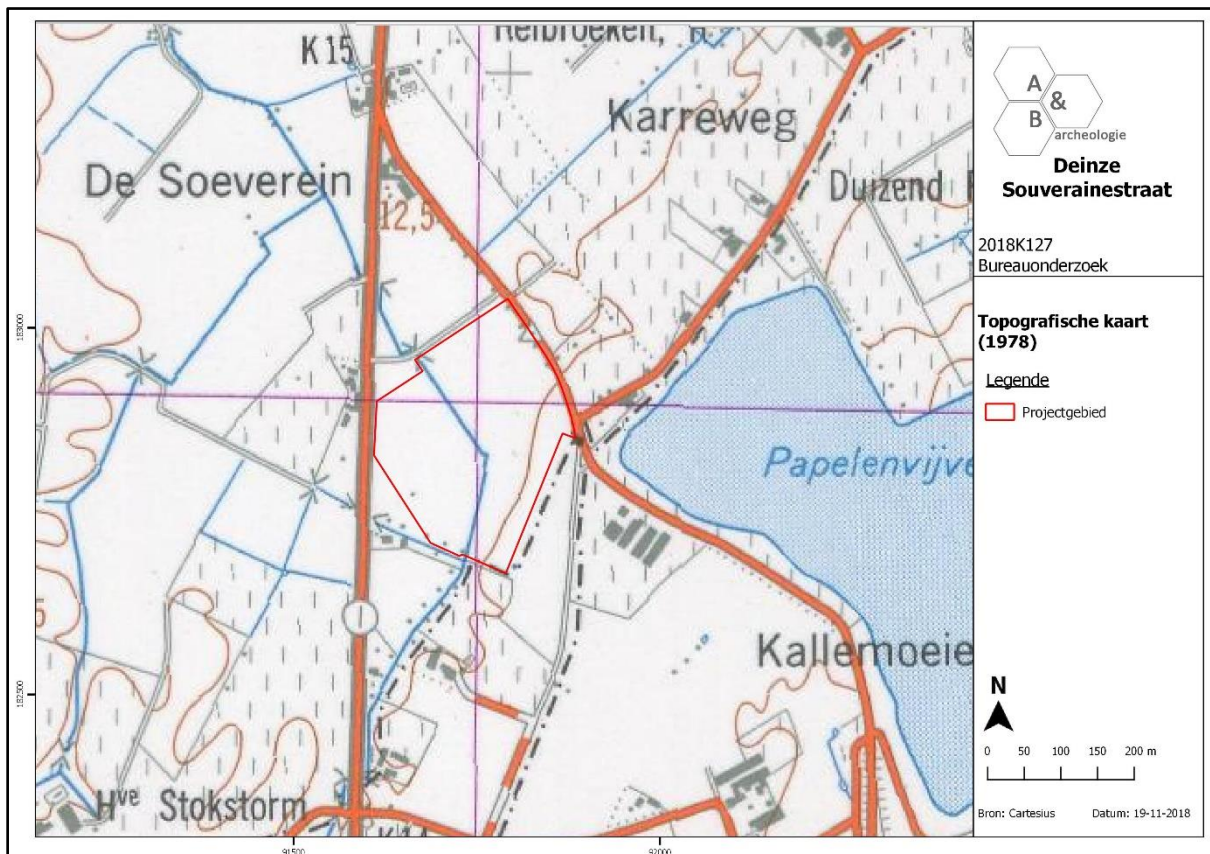
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).

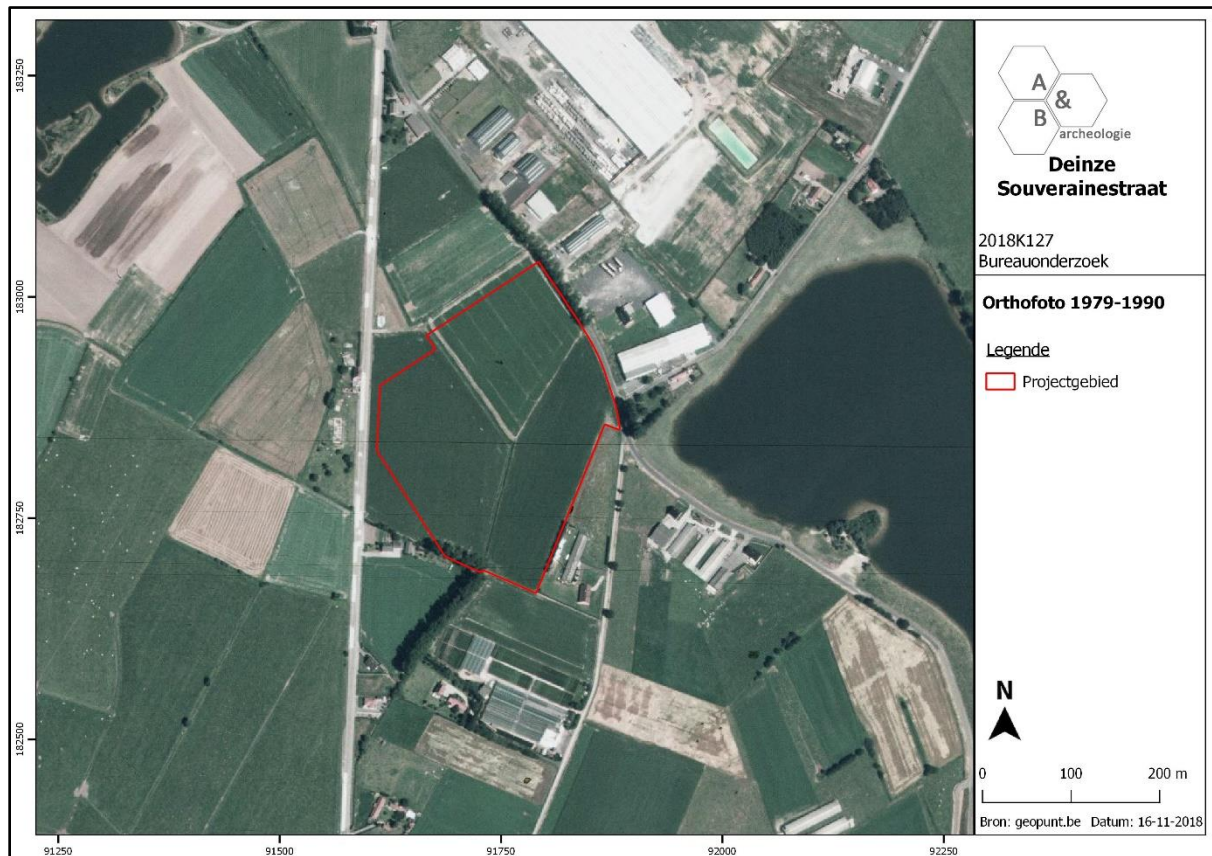
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1966-1967 (bron: cartesius.be en NGI).

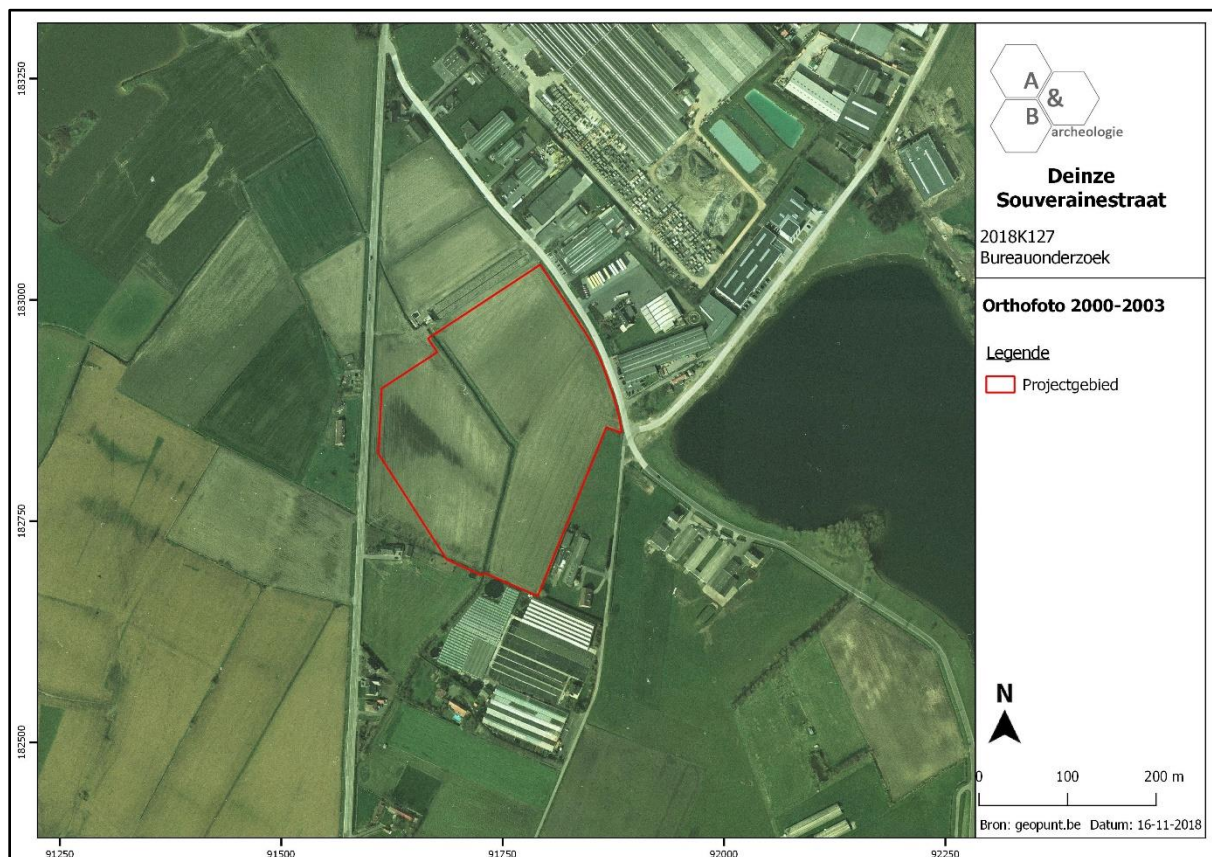
Figuur 24 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 25 Uitsnede uit de topografische kaart van 1978 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden er heel wat sites aangegeven in de onmiddellijke nabijheid van het projectgebied.

Net ten noorden en ten zuiden van het plangebied werden recent enkele prospectieonderzoeken (landschappelijke boringen, proefsleuven) uitgevoerd, in het kader van de verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein Prijkels. De boringen leverden nergens aanwijzingen op goed bewaarde podzolen of afgedekte loopoppervlakken. Op CAI Locaties 217149, 218317, 218319 en 218320 werden hoofdzakelijk subrecente greppels en grachten aangetroffen, en 1 houtskoolmeiler net ten noorden van het huidige plangebied. Op CAI Locatie 218142 werden kuilen en greppels uit de nieuwe en nieuwste tijd gevonden, en 3 houtskoolbranderskuilen. Deze kuilen werden, net als die van CAI Locatie 218317, verder natuurwetenschappelijk onderzocht. Twee kuilen bleken te dateren in de Romeinse tijd en 2 in de middeleeuwen. Er werd voornamelijk eik aangetroffen in de kuilen, en in 1 meiler ook es, iep en sporkehout. Wellicht werd de houtskool gebruikt voor een specifiek doel zoals ijzerproductie. Er werd op geen enkele van deze locaties een vervolgoopgraving geadviseerd.⁷

Aan de overzijde van de Oudenaardsesteenweg werd bij een archeologische prospectie in 2010-2011 (boringen, proefsleuven; CAI Locatie 152885) een meerperiodensite gevonden. In een kijkvenster werden 2 grote haardkuilen uit het mesolithicum aangetroffen, ook leverde dit onderzoek verschillende silexfragmenten en een verbrand hazelnootfragment op als losse vondst, allen niet nader gedateerd dan de steentijd. Uit de Romeinse periode of mogelijk ouder dateren 3 parallelle grachtjes. Een gracht met enkelbreker dateert zeker uit de Romeinse tijd. Uit de late middeleeuwen dateren veel onduidelijke sporen met houtskoolfragmenten, maar zonder archaeologica. Ze kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als sporen van laatmiddeleeuwse ontginning: verbranding van struiken en boompjes om de bodemvruchtbaarheid te verhogen. Enkele paalkuilen zonder duidelijke configuratie en zonder archaeologica zouden ook uit de late middeleeuwen kunnen dateren. Ook werden enkele 19de-eeuwse en recentere perceelsgrachten aangetroffen.

CAI Locatie 972043, het Nieuwgoed of het kasteel van Maelstapel, gaat terug op een motte die reeds in de 12de eeuw zou hebben bestaan. CAI Locatie 970603 is een indicator die duidt op het Hof Stokstorm, een site met walgracht die reeds bestond in 1417. Recent werd hier een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (nog niet opgenomen in de CAI), waarbij slechts een klein aantal sporen werd aangetroffen die te relateren zijn aan de ontstaansfase van deze site. Er werd een kleinschalig vervolgonderzoek geadviseerd.⁸ Ook CAI Locatie 503427 duidt op een middeleeuwse site met walgracht. CAI Locatie 970606, het Goed Sint-Jacobs Godshuizen, gaat terug op een 16de-eeuwse site met walgracht.

⁷ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/8475>

⁸ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/7041>

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied is gelegen op gronden die midden 18de eeuw voornamelijk deel uitmaakten van een groter bos, maar geleidelijk aan in cultuur komen en die midden 19de eeuw allemaal voor landbouwdoeleinden gebruikt worden. Het is gelegen in een landelijke regio op ruime afstand van de omringende dorpskernen en gehuchten. De wegenis ten zuiden en ten oosten gaat minstens terug tot midden 18de eeuw, één van de wegen heeft mogelijk een Romeinse oorsprong. Net ten zuidoosten van het plangebied was midden 18de eeuw een galg aanwezig voor lokale berechting. De Oudenaardsesteenweg is jonger en verschijnt pas midden 19de eeuw op de kaarten. Mogelijk werd bij de aanleg ervan de loop van Kattebeek lokaal verlegd en kwam deze centraal op het plangebied te liggen. Op de Ferrariskaart uit 1777 is deze waterloop ten westen van het plangebied gelegen. Aan het plangebied is tot op heden niks gewijzigd, de gronden bleven in gebruik als landbouwgrond en zijn onbebouwd. Sinds het laatste kwart van de 20ste wijzigde de omgeving ten oosten van het plangebied drastisch, met het uitgraven van een grote vijver en de aanleg van een grootschalig bedrijventerrein. Op het plangebied zelf lijken er de laatste 270 jaar geen grote verstoringen te hebben plaatsgevonden, hetzij misschien het uitgraven van de aangepaste loop van de Kattebeek zoals hierboven geopperd.

- Het plangebied is op de bodemkaart matig natte tot matig droge (lemig) zandbodem. Het is gelegen in een eerder vlakke overgangszone tussen de Leievlaakte in het noorden, de hogere heuvelruggen rond Kruishoutem in het zuiden, en de Scheldevallei ten oosten. Het terrein vertoont een licht hellend maaiveld van noordwest naar zuidoost, met plaatselijk enkele schommelingen ten gevolge van landbouwbewerking.

- Recent zijn er meerdere prospectieonderzoeken uitgevoerd in de directe omgeving van het plangebied. Uit diverse landschappelijke boorcampagnes kan besloten worden dat er geen potentieel is op in situ bewaring van steentijd artefactensites op het plangebied, gezien de gelijkaardige landschappelijke situering ervan ten opzichte van de reeds onderzochte zones. De uitgevoerde proefsleuvenonderzoeken leverden vooralsnog niet veel archeologische sporen op: behalve recente percelen en kuilen werden 4 houtskoolmeilers aangetroffen, te dateren in de Romeinse periode en de middeleeuwen en die te relateren zijn aan het voormalige bos dat zich hier bevond. Ze zijn een aanduiding dat deze bossen lange tijd aanwezig bleven en dat de omgeving pas laat werd ontgonnen, maar dat deze bossen wel werden gefrequentieerd voor ambachtelijke activiteiten maar niet voor bewoning. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat er in de late middeleeuwen meerdere sites met walgracht en een motte werden opgericht in de regio, van waaruit vermoedelijk de ontginning van de omgeving gebeurde. Andere aanwijzingen voor een bepaald belang van de regio in de Romeinse tijd zijn enkele mogelijke Romeinse grachten die ten westen van het plangebied werden aangetroffen, alsook een oude Romeinse weg ten oosten (Karrewegstraat) die eventueel een verder verloop kan kennen in het zuidelijke deel van het plangebied. Opmerkelijk zijn 2 mesolithische haardkuilen die als grondspoor werden aangetroffen bij een proefsleuvenonderzoek ten westen van

het plangebied. Al bij al kan aan het plangebied een gemiddelde archeologische verwachting gegeven worden voor het aantreffen van grondsporen uit diverse archeologische periodes, met een iets hogere verwachting voor sporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Het terrein wordt verkaveld in 6 loten (A tot en met F) waar industriële gebouwen en aanhorigheden mogen opgericht worden (buffers, wadi's, ...). In de randzones van 5m rondom kan verharding aangelegd worden, maar geen gebouwen. Op lot G zal een toegangsweg komen die de loten D, E en F ontsluit. Binnen deze zone zullen er naast verharding ook nutsleidingen en riolering worden aangelegd. Met de waterloop gebeurt er momenteel niks. Deze zal later in een groter project omgelegd worden en zal pas dan gedempt worden. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied, met uitzondering van de zone rond de Kattebeek: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, verhardingen en de wegenis, funderingswerken, het optrekken van industriële gebouwen en aanhorigheden. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het plangebied niet aangetoond worden. Er kan aan het terrein een gemiddelde archeologische verwachting gegeven worden voor het aantreffen van sites met grondsporen uit diverse archeologische sporen. De geplande werken zijn echter van die aard dat dit eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van deze landelijke zone tussen de kernen van Petegem, Kruishoutem en Nazareth, waarvan de archeologische puzzel de laatste jaren beetje bij beetje kon vervolledigd worden. De kosten-baten analyse zal hierdoor positief uitvallen. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet noodzakelijk om uit te voeren. Diverse recente boorcampagnes uitgevoerd op aangrenzende percelen hebben aangetoond dat er geen potentieel is voor in situ bewaring van steentijd artefactensites. Een meer gedetailleerde bodemkundige situering zal bekomen worden tijdens het proefsleuvenonderzoek (dat wel wordt geadviseerd), hiervoor dient geen apart landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd te worden.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden. Wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (zie verder) een metaaldetector ingezet worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden

worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Het doel van proefputten in functie van steentijd artefactensites is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied is gelegen op gronden die midden 18de eeuw voornamelijk deel uitmaakten van een groter bos, maar geleidelijk aan in cultuur komen en die midden 19de eeuw allemaal voor landbouwdoeleinden gebruikt worden. Het is gelegen in een landelijke regio op ruime afstand van de omringende dorpskernen en gehuchten. De wegenis ten zuiden en ten oosten gaat minstens terug tot midden 18de eeuw, één van de wegen heeft mogelijk een Romeinse oorsprong. Net ten zuidoosten van het plangebied was midden 18de eeuw een galg aanwezig voor lokale berechting. De Oudenaardsesteenweg is jonger en verschijnt pas midden 19de eeuw op de kaarten. Mogelijk werd bij de aanleg ervan de loop van Kattebeek lokaal verlegd en kwam deze centraal op het plangebied te liggen. Op de Ferrariskaart uit 1777 is deze waterloop ten westen van het plangebied gelegen. Aan het plangebied is tot op heden niks gewijzigd, de gronden bleven in gebruik als landbouwgrond en zijn onbebouwd. Sinds het laatste kwart van de 20ste wijzigde de omgeving ten oosten van het plangebied drastisch, met het uitgraven van een grote vijver en de aanleg van een grootschalig bedrijventerrein. Op het plangebied zelf lijken er de laatste 270 jaar geen grote verstoringen te

hebben plaatsgevonden, hetzij misschien het uitgraven van de aangepaste loop van de Kattebeek zoals hierboven geopperd. Er gebeurde nog geen archeologisch onderzoek op de site, wel op meerdere aangrenzende percelen.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Zie hierboven.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Neen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Het terrein wordt verkaveld in 6 loten (A tot en met F) waar industriële gebouwen en aanhorigheden mogen opgericht worden (buffers, wadi's, ...). In de randzones van 5m rondom kan verharding aangelegd worden, maar geen gebouwen. Op lot G zal een toegangsweg komen die de loten D, E en F ontsluit. Binnen deze zone zullen er naast verharding ook nutsleidingen en riolering worden aangelegd. Met de waterloop gebeurt er momenteel niks. Deze zal later in een groter project omgelegd worden en zal pas dan gedempt worden. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied, met uitzondering van de zone rond de Kattebeek: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, verhardingen en de wegenis, funderingswerken, het optrekken van industriële gebouwen en aanhorigheden. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. De kans op het aantreffen van archeologische sporen is echter niet onbestaande.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Er dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden. Dit onderzoek bestaat uit het aanleggen van parallelle sleuven. De sleuven hebben als doel om het archeologisch potentieel voor sites met grondsporen in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel of volledig het terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Deinze Souverainestraat (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein, 62 918m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is gelegen ter hoogte van landbouwgronden tussen de Oudenaardsesteenweg in het westen en de Souverainestraat in het noordoosten. Van noordwest naar zuid loopt de Kattebeek over het terrein, die centraal een hoek maakt naar zuidelijke richting. Aan beide oevers van deze waterloop, die zich tamelijk diep insnijdt tussen de landbouwpercelen, is een typische grachtvegetatie (riet e.d.) aanwezig. Aan weerszijden van de Kattebeek is een erfdiensbaarheidszone van 5m breed aanwezig. De totale breedte van beek + erfdiensbaarheidsstroken varieert van 12,5 tot 17m. Er bevinden zich geen andere obstakels zoals gebouwen of bomen op het plangebied.

Het plangebied is gelegen op gronden die midden 18de eeuw voornamelijk deel uitmaakten van een groter bos, maar geleidelijk aan in cultuur komen en die midden 19de eeuw allemaal voor landbouwdoeleinden gebruikt worden. Het is gelegen in een landelijke regio op ruime afstand van de omringende dorpskernen en gehuchten. De wegenis ten zuiden en ten oosten gaat minstens terug tot midden 18de eeuw, één van de wegen heeft mogelijk een Romeinse oorsprong. Net ten zuidoosten van het plangebied was midden 18de eeuw een galg aanwezig voor lokale berechting. De Oudenaardsesteenweg is jonger en verschijnt pas midden 19de eeuw op de kaarten. Mogelijk werd bij de aanleg ervan de loop van Kattebeek lokaal verlegd en kwam deze centraal op het plangebied te liggen. Op de Ferrariskaart uit 1777 is deze waterloop ten westen van het plangebied gelegen. Aan het plangebied is tot op heden niks gewijzigd, de gronden bleven in gebruik als landbouwgrond en zijn onbebouwd. Sinds het laatste kwart van de 20ste wijzigde de omgeving ten oosten van het plangebied drastisch, met het uitgraven van een grote vijver en de aanleg van een grootschalig bedrijventerrein. Op het plangebied zelf lijken er de laatste 270 jaar geen grote verstoringen te hebben plaatsgevonden, hetzij misschien het uitgraven van de aangepaste loop van de Kattebeek zoals hierboven geopperd. Het plangebied is op de bodemkaart matig natte tot matig droge (lemig) zandbodem. Het is gelegen in een eerder vlakke overgangszone tussen de Leievlaakte in het noorden, de hogere heuvelruggen rond Kruishoutem in het zuiden, en de Scheldevallei ten oosten. Het terrein vertoont een licht hellend maaiveld van noordwest naar zuidoost, met plaatselijk enkele schommelingen ten gevolge van landbouwbewerking. Recent zijn er meerdere prospectieonderzoeken uitgevoerd in de directe omgeving van het plangebied. Uit diverse landschappelijke boorcampagnes kan besloten worden dat er geen potentieel is op in situ bewaring van steentijd artefactensites op het plangebied, gezien de gelijkaardige landschappelijke situering ervan ten opzichte van de reeds onderzochte zones. De uitgevoerde proefsleuvenonderzoeken leverden vooralsnog niet veel archeologische sporen op: behalve recente percelen en kuilen werden 4 houtskoolmeilers aangetroffen, te dateren in de Romeinse periode en de middeleeuwen en die te relateren zijn aan het voormalige bos dat zich hier bevond. Ze zijn een aanduiding dat deze bossen lange tijd aanwezig bleven en dat de omgeving pas laat werd ontgonnen, maar dat deze bossen wel

werden gefrequenteerd voor ambachtelijke activiteiten maar niet voor bewoning. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat er in de late middeleeuwen meerdere sites met walgracht en een motte werden opgericht in de regio, van waaruit vermoedelijk de ontginning van de omgeving gebeurde. Andere aanwijzingen voor een bepaald belang van de regio in de Romeinse tijd zijn enkele mogelijke Romeinse grachten die ten westen van het plangebied werden aangetroffen, alsook een oude Romeinse weg ten oosten (Karrewegstraat) die eventueel een verder verloop kan kennen in het zuidelijke deel van het plangebied. Opmerkelijk zijn 2 mesolithische haardkuilen die als grondspoor werden aangetroffen bij een proefsleuvenonderzoek ten westen van het plangebied. Al bij al kan aan het plangebied een gemiddelde archeologische verwachting gegeven worden voor het aantreffen van grondsporen uit diverse archeologische periodes, met een iets hogere verwachting voor sporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen.

Het terrein wordt verkaveld in 6 loten (A tot en met F) waar industriële gebouwen en aanhorigheden mogen opgericht worden (buffers, wadi's, ...). In de randzones van 5m rondom kan verharding aangelegd worden, maar geen gebouwen. Op lot G zal een toegangsweg komen die de loten D, E en F ontsluit. Binnen deze zone zullen er naast verharding ook nutsleidingen en riolering worden aangelegd. Met de waterloop gebeurt er momenteel niks. Deze zal later in een groter project omgelegd worden en zal pas dan gedempt worden. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied, met uitzondering van de zone rond de Kattebeek: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, verhardingen en de wegenis, funderingswerken, het optrekken van industriële gebouwen en aanhorigheden. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het plangebied niet aangetoond worden. Er kan aan het terrein een gemiddelde archeologische verwachting gegeven worden voor het aantreffen van sites met grondsporen uit diverse archeologische sporen. De geplande werken zijn echter van die aard dat dit eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van deze landelijke zone tussen de kernen van Petegem, Kruishoutem en Nazareth, waarvan de archeologische puzzel de laatste jaren beetje bij beetje kon vervolledigd worden. De kosten-baten analyse zal hierdoor positief uitvallen. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <https://cai.onroerenderfgoed.be/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/7041>
- <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/8475>

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2017 (bron: geopunt.be).....	7
Figuur 2 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer). Het noorden ligt links op dit plan.	8
Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	10
Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	10
Figuur 5 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).	11
Figuur 6 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)...	11
Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	12
Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).	13
Figuur 9 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).	13
Figuur 10 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).	15
Figuur 11 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	15
Figuur 12 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	16
Figuur 13 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	16
Figuur 14 Uitsnede uit de Villaretkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	19
Figuur 15 Detailuitsnede uit de Villaretkaart met vermelding 'justice' en de galg in de rode cirkel (bron: geopunt.be).	19
Figuur 16 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).....	20
Figuur 17 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	20
Figuur 18 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).	21
Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).	21
Figuur 20 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).	22
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).	22
Figuur 22 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 23 Uitsnede uit de topografische kaart van 1966-1967 (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 24 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	24
Figuur 25 Uitsnede uit de topografische kaart van 1978 (bron: cartesius.be en NGI).	24
Figuur 26 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 27 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 28 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).	27

Bijlage: Ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

LIGGING:
Souverainestraat - Oudenaardsesteenweg
9800 DEINZE
Deinze 3^e afdeling Petegem-Aan-De-Leie sectie B
NRS. 719/A - 720 - 721/A - 723/A - 726/B

AANVRAGER:
Immeubles Familiaux de Belgique NV
Koninginnelaan 2 bus 3
9031 DRONGEN
Tel: 09 277 59 10
e-mail: support@fbvastgoed.be

ONTWERPER:
**STUDIEBUREAU
GOEN**
Massenesteenweg 1-3
B-9230 Wetteren
Tel: 09 369 88 54 B. 09/368.20.77
info@goen.be www.goen.be
Ing. Maarten CROMPHOUT
GOEN Studebureau

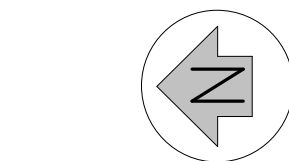
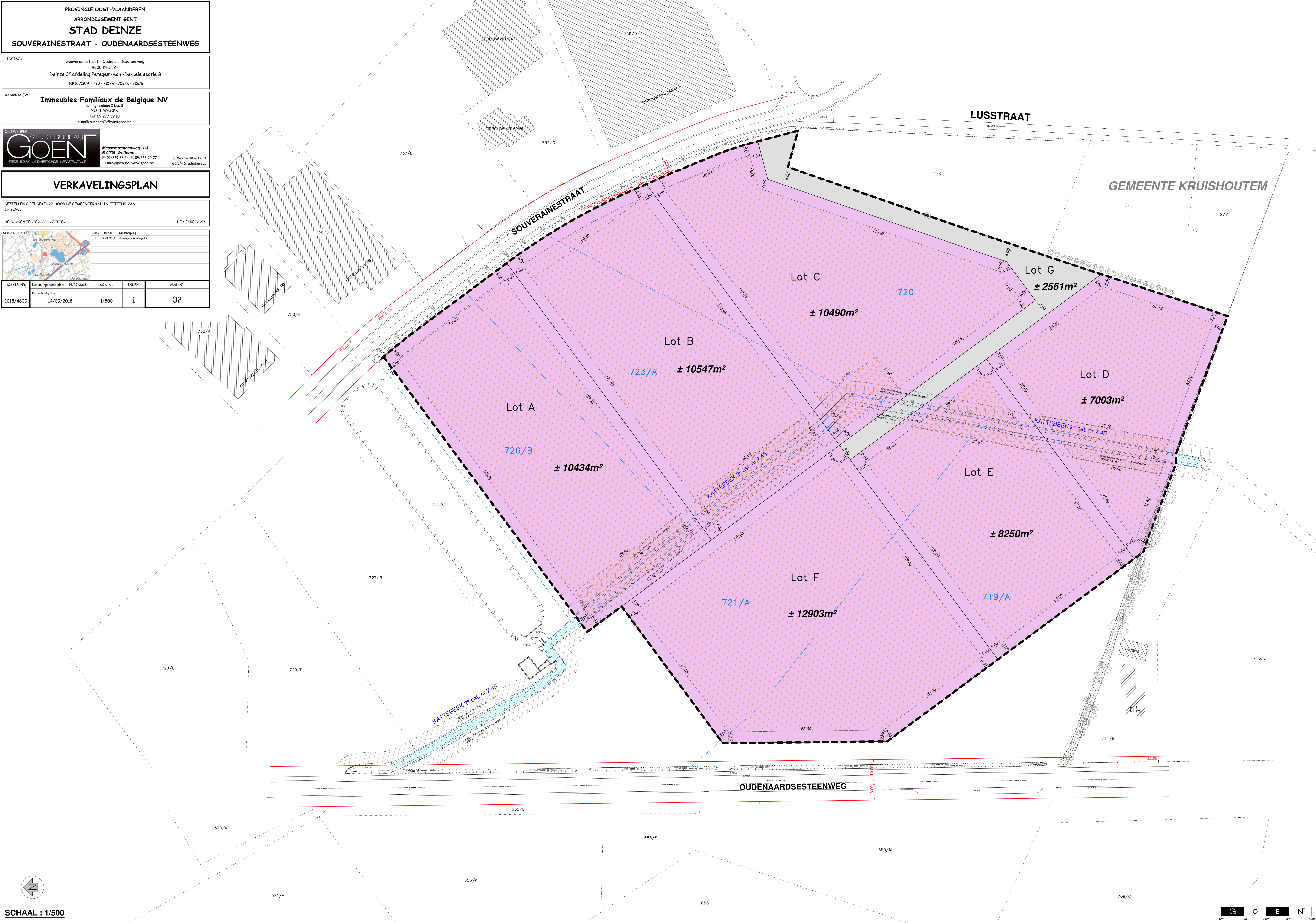
VERKAVELINGSPLAN

GEZIEN EN GOEDGEKEURD DOOR DE GEMEENTERAAD IN ZITTING VAN:
OP BEVEL

DE BURGEMEESTER-VOORZITTER DE SECRETARIS

SETUATIEPLAN	Index	Datum	Omschrijving
	1	14/09/2018	Omschrijving

DOSSIERNR.	Datum ingediend plan	SCHAAL:	INDEX:	PLAN N°:
2018/4600	14/09/2018	1/500	1	02

SCHAAL : 1/500

